

BONA PAU

PREMSA
CORONA

Núm. 478 - Any XL

MONTUÏRI

DESEMBRE 1992

Era pel novembre de 1990, un diumenge matí, quan sortien de missa. Tres simpàtiques velletes del poble parlaven de temes intrascendents. Ara la primera, na Miquela "Escrivana", ja és morta, però na Maria "Marxanda" i n'Antònia "Redona" encara poden continuar les seves eixides

Rafel Socias

Dia 26 de novembre fou reelegit President del'Associació de Persones Majors de Balears

El Montuïri, campió

Els juvenils assoliren el primer lloc a la primera fase de la lliga. Ara juguen el "play off"

Sa Fira

Enguany, dia 6 de desembre, no sofrirà variació respecte a l'any passat.

Les professions dels montuïrers a finals del segle XVIII

El tema d'avui ens serveix per tractar de dur a terme una comparança entre les professions dels montuïrers de finals del segle XVIII i les d'avui en dia.

Montuïri se'ns ha convertit poc a poc en un poble dormitori, és a dir, un lloc a on tan sols s'hi resideix la part del dia que no dedicam al treball. La gent acodeix a treballar a Palma o a altres nuclis de població importants perquè al nostre poble no hi ha treball suficient o està insuficientment remunerat.

És aquesta una qüestió prou important, però no és el tema d'aquest escrit. Aquí, veurem com les diverses professions de la gent al s. XVIII eren treballs quasi tots relacionats amb la producció agrària, el més important medi de subsistència a Mallorca fins a l'arribada del turisme a mitjans del segle actual.

Algunes de les professions veureu que simplement han desaparegut (teixidors, moliners, etc.) i les altres (fusters, ferrers, etc.) han canviat, com es pot suposar, les tècniques de treball i la seva producció. També aclarir que en aquest document no s'hi especifiquen els que treballaven directament la terra o la posseïen (page-sos, jornalers, propietaris, etc.).

També consten en aquest inventari avui exposat professions no productives (s'enten producció material) com són els sacerdots.

Posarem els noms de les persones ja que així més d'un sabrà de que treballaven els seus avantpassats.

"Oficis. Any 1784

Eclesiàstics

Rd. Miquel Far, rector
Rd. Rafael Mayol, vicari
Rd. Gregori Mateu, beneficiat organista
Rd. Francesc Martorell "Rohego"
Rd. Bartomeu Martorell "Rohego"
Rdo. Reus, beneficiat i vicari a Petra

Fusters

Sebastià Manera
Joan Cerda
Joan Socies "Rafela"
Joan Mateu "Rei"
Jaume Andreu Miquel Nicolau
Bernat Ferrer, amb en "Rei"
Sebastià Amengual d'Algaida

Paraires

Pere Ribas "Frare"

Gabriel Ribas "Frare"
Pere Ribas "Frare"
Pere Joan "Boyvas" de las Animes
Gabriel Ribas, fill de Bernat Ribas "Frare"
Gabriel Ribas "Frare" fill de Gabriel
Pere Mas "Pantalfi"

Carreters

Són els abans esmentats fusters

Ferrers

Bartomeu Mascaró "Papalló"
Joseph Cerdà "Badia del Pujol"
Joseph Cerdà "Badia d'Antoni"
Melcion Ribas "Colomi"

Moliners de vent

Joanot Fornés
Bartomeu Company "d'en Gospet"
Miquel Socies "Goies de na Coixa"
Viuda de Joan Mascaró "Pisques"
Antoni Andreu "Batall"
Gaspar Mascaró "Cervell"
Viuda de Gabriel Mascaró "Negret"
Pereta Gallard, muller de Miquel Martorell "Rohego"
Miquel Martorell "Rohego", cosí de l'anterior Miquel
Viuda de Bartomeu Socies, Alies "Vermell"
Joan Socies "Vermell"
Gabriel Miralles "dels Bous"
Bartomeu Nicolau "Porquet"
Cosme Cloquell "Xigaleta"
Jaume Mascaró "Pisques"
Joan Verger "Fraret"
Sra. Prudència Fiol de Tagament
D. Jaume Joan Comelles (molí inútil)

Teixidors de lli

Rafel Manera "Ros", fill de Joan
Viuda de Rafel Manera "Ros" de Rafel
Gabriel Verd, alias de na Vaco
Rafel Fiol, alias Mascaró
Bartomeu Pocoví, alias Marquès i Gorill
Sebastià Verger de la Creu
Pau Rossinyol, "Magaló" de les Tres Creus
Pere Miralles "Pieres"
Miquel Miralles "Doia"
Viuda de Bonaventura Verger
Vicenç Mas "Titina"
Guillem Marimon "Carreró"
Pere Marimon "Carreró"
Pau Verd de na Vaco
Antoni Cerdà de na Fustera

Barbers

Guillem Martorell
Gabriel Martorell, fill de Guillem
Guillem Martorell, fill de Guillem

Antoni Miralles
Rafel Manera "Ros", teixidor de lli i afeita

Sabaters

Joan Gomila "Pelós"

Forners

Antoni Gomila "Xinet" en el Pujol
Bartomeu Pocoví "Gorill" del Porrassar
Pere Joan Miralles "Niu" de les Tres Creus
Rafel Manera "Ros" baix de na Quintana
Pere Joan Fiol "Terric", camí d'Inca Miquel Verger, alias "Titina", camí d'Inca
Pau Fiol "Terric", carrer Cedron, carreró que no passa

Hortolans

Bartomeu Gomila de s'Hort de Sabor
Pere Josep Pocoví "Homenet" de s'Hort Vell de Son Miró
Joan Veny, alias Llarg de s'Hort Nou de Son Miró

Picapedrers

Gabriel Sampol
Jaume Galmés "Calafoc" de la Rota
Melcion Galmés, mosso
Baltasar Mas
Pere Sampol, mosso
Joan Pocoví, mosso
Gabriel Miralles, alias Beia

Sastres

Gabriel Moll

Alambins

Bartomeu Gallard de Plaça
Pere Joseph Nicolau, alias Boscana i Ripoll

Guillem Mas Miralles

Editorial

Dues passes endavant, una endarrera

La Llei d'Espais Naturals (LEN) aprovada pel Parlament Balear la passada legislatura va posar fi a una etapa de la nostra història marcada per les batalles constants entre el moviment ecologista i algunes promotores urbanístiques per preservar o edificar alguns espais naturals que havien estat capat del primer boom de la construcció. Sa Dragonera, Es Trenc, S'Albufera, Sa Canova, Cabocorb o Mondragó són topònims que han quedat per recordar una lluita col·lectiva i desordenada; incapaç de frenar el desordre que imposava la lògica de les inversions, mancada d'unes Directrius d'Ordenació del Territori que harmonitzassin el creixement i la conservació del patrimoni comú.

La Llei d'Espais Naturals no organitzava el territori de les Balears, no ens permetia saber **què** podíem fer i **on** podíem fer-ho, però almanco delimitava els espais on **no** podíem fer determinades construccions; almanco preservava una part substancial del nostre paisatge. No era la terra de Canaan, però era una passa endavant en la travessa del desert.

Ara, el Parlament Balear, a instàncies del grup PP-UM, ha iniciat els tràmits per modificar aquella Llei. Els arguments de la majoria són ben vàlids; el text vigent de la LEN presenta unes equivocacions, uns errors que s'han de subsanar per no perjudicar interessos legítims. Seria necessari estar-hi

d'acord si els diputats del PP-UM haguessin explicat, un per un, els errors que han detectat en la LEN i si justificassin cadascun dels retalls que proposen.

No ho han fet, i això ha obert la veda de les sospites. L'experiència ens fa veure interessos particularment inconfessables darrera cada quarterada usurpada a la natura, darrera cada paisatge furtat a les generacions futures. Més quan el text presentat pel PP-UM és particularment impresentable, amb errors que delaten preses i amb uns mapes indesxifrables que fan impossible el debat. En alguns casos, els retalls són tan grans que just els explica la demagogia o la venjança.

Si la Llei ha de reformar-se és necessari el consens. L'Ordenació del Territori no pot ser moneda de canvi, no pot estar en mans de trànsfuges ni pot ser imposada per les majories. No podem malbaratar els mapes cada quatre anys en funció dels resultats electorals. La seguretat jurídica demana estabilitat.

Després de nou anys d'autonomia encara no tenim aprovades unes Directrius d'Ordenació del Territori previstes a la Llei. El present i el futur són plens d'incertesa. Terra i ciutadans cohabitent sense cap llei que els empari. Mai no sabem que passarà demà. La LEN va ser una passa endavant. Ara no hauríem de tornar a Egipte. *(Editorial conjunta de P. Forana)*

Poema

Eines i feines del camp

(III)

Quan ja havien escampat
ses garbes a damunt s'era
enganxaven en "gelat"
amb ses cucales pes cap
i es carretons a darrera.

L'amo amb una llendera
i es dogal ben estirat,
ell tocava sa primera,
cantava sense cantera
fins que l'havien rellevat.

Quan tocaven sa tercera
amb ses forques amb sa mà
treien sa palla de s'era,
sa grossa i sa mitjancera;
sa petita i es gra
sols el podien ventar
si es vent tenia bufera.

Quan ja tenien ventat
amb un erer, l'ereraven,
el posaven dins es sac
i el venien o el guardaven.

Apenes haver 'cabat
de batre i entrar es gra,
se posaven a espolsar
ses ametles ben aviat.

L'amo, garrot amb sa mà,
damunt s'ametler enfilat
deia: aplegau aviat
que per ventura plourà,
es temps s'ha desbaratat.

Amb sos erguenells posats,
dalt s'esquena, sa somera
va de figuera en figuera,
i la pobra figuerelera
li carrega es dos costats
amb sos paners que ha aplegats
de figuetes de primera.

Figues seques, porc i blat
fet farina per pastar;
s'any estava assegurat.
Ara així ja no se fa,
ses coses han canviat,
tot està mecanitzat,
s'home no se vol cansar;
però aquell temps ja passat
no sabem si tornarà
i el trobarà descuidat.

Antònia Adrover "Manxes"

Una altra Santa Cecília. Quan encara la banda no duia uniforme i la dirigia en Baltasar Pocovi

Veleïtats subjectives

Em va allargar la mà; una mà fofa, blana, buida. Plovisquejava i el vaig fer entrar. A defora, un cel gris, pesant, quasi bé immòbil, deixava caure una suau llemina que ho amarava tot. L'ambient gotejava i regalimava. Els cotxes, lents, humits, xerriquetjaven i la gent, arrufada, caminava de pressa desapareixent ràpidament pels portals de les cases. Els vidres entelats de les finestres mostraven un paisatge fràgil i lleuger que surava plàcidament dins les boires en calma.

Era un representant. Es vestia correctament, gairebé perfecte. Una lluenta gavardina enfundava un conjunt blau marí adornat amb una corbata de colors discrets i figures oblongues. No fumava, però el seu perfum espargia un tuf insuportable que, fins i tot, em prenia l'alè. La cara estantissa, inexpressiva i els moviments artificials, agressius, com per fer-se interessant li donaven un aire obscur, democràtic, cinic que desmillorava notablement el meu, ja malmenat, funcionament hepàtic.

Representava la moralitat. La moralitat d'avui.

- Tot el que dona un benefici econòmic és bo. Molestar, perjudicar, degradar, destruir, contaminar, són accions justificades mentre es generi riquesa. Ningú ho pot qüestionar.

- Només hi ha dues castes de persones: els rics, els poderosos i els pobres. Els rics, de cada vegada han d'esser més rics i els pobres, de cada pic més pobres. Tothom pot triar, democràticament, el que desitgi. Serà un desgraciat si és pobre i molt feliç si és ric.

Aquests eren els missatges: Clars, freds, insensibles, que figuraven a la portada i a la contraportada del catàleg. Indignat, el volia treure, tot d'una, de ca meua. Però, una pregunta decidí el contrari: ¿Per què em visitava a mi aquell personatge?

Treballava per tot el món i ara feinejava a Montuiri. Tots els montuïrers tenien amb ell una cita; i a mi, com a tothom, també venia a veure'm. Es pot fer una bona tasca en aquest poble, em comentava. Montuiri està de moda i té vocació de progrés. Aquestes són les condicions necessàries per fer d'aquest municipi un exemple de be-

nestar i prosperitat que millorarà, indubtablement, la qualitat de vida dels seus habitants. Ara, ja té una marxa nocturna que el converteix en una ciutat cosmopolita i universal, allà on, de vegades, com passa sovint a les metròpolis, s'origina un *joc perillós* entre gent *anònima* i gent coneguda. Ansiós, li vaig demanar: ¿de quin benestar?, ¿de quina qualitat de vida em parles? I com un autòmat em va respondre: Molestar, perjudicar, degradar, destruir, contaminar, són accions justificades mentre es generi riquesa.

Endemés, continuava explicant-me, una cosa curiosa, atípica, encara el fa més interessant i diferent a aquest poble: És dipositari d'aquestes essències mallorquines que no s'han de perdre! Efectivament, remarcava, no s'han de perdre. És necessari tenir-les ben estotjades, ben lligades. El folklore pot esser una font d'ingressos, i per tant, s'ha de mantenir, s'ha de fomentar, s'ha de potenciar. Queda tan "guapo" veure, a les processons de la Beateta, tots els participants vestits de pagesos i pageses! Resulta autèntic, entranyable, essencialment mallorquí.

Cansat de sentir bajanades el vaig enviar a filar estopa d'una puntada de peu. Ja no plovia. La nigulada poc a poc s'esvaïa i la boira, blanquinosa, s'enfilava lleugera pels vessants del Puig de Randa. Una atmosfera nítida, diàfana, quasi lírica impregnava tots els meus sentits que vibraven excitats, eufòrics, neguitosos. Ho havia decidit. Havia decidit esser un immoral.

Sa talaia d'en Rubí.

Molts d'anys
a tot el món.

"SA
NOS
TRA"

CAIXA DE BALEARS

Aire acondicionat

Cafè Can Pieres

Un ambient agradable

BALEART'92

VII Fira d'artesanía

Palma de Mallorca del 4 al 13 de desembre

L'Artesania, més viva que mai.

Baleart obre les portes aquest any amb més il·lusió que mai.

Per l'èxit creixent que està tenint. Perquè podràs veure l'obra dels millors artesans

de les illes, Espanya, Europa i Hispano-amèrica,

i pots aprofitar per regalar artesanía en les properes festes de Nadal.

Baleart, perquè l'artesanía és viva.

 IFEBAL
Institució Ferial de les Balears

AL RECINTE FERIAL DEL POLIGON DE LLEVANT.

Dies 5, 6, 7, 8, 12, 13 de 11'00h. a 21'00h.

Dies 4, 9, 10, 11 de 16'00 a 21'00h.

GOVERN BALEAR
Conselleria de Comerç i Indústria

La pujada dels impostos municipals

Nota de premsa del P.S.O.E.

En el passat ple de dimarts 10 de novembre el grup municipal del P.P.-U.M. va aprovar per majoria, o sia, amb els vots dels sis regidors d'aquest partit, la pujada de la contribució urbana i també de l'I.A.E.; el grup municipal del P.S.O.E. va votar en contra de la pujada dels bens urbans i es va abstenir a l'I.A.E.

¿Per què el vot en contra dels bens immobles?

Segons la Llei Reguladora de les Hisendes Locals 39/1988 de 28 de desembre, s'estableixen uns màxims i uns mínims damunt el valor cadastral.

Bens urbans (1992)		1993	
mínim	màxim	actual	
0,4 %	0,85 %	0,66 %	0,75 %

Fins ara el nostre Ajuntament havia cobrar un tipus mitjà suportable per una localitat del Pla inferior al 5.000 h. Passar del 0,66 % al 0,75 % en xifres reals suposa un augment del 13,636 % i estar molt prop del màxim. A això li hem d'afegir el 5 % d'augment que anualment sofreix la base imposable, amb el que ens situarem al 19 %.

Tenint en compte que els salaris pujaran entre un 4 i un 5 %, i que els dels funcionaris es congelaran, aquest augment és del tot exagerat i injust en uns anys de crisi econòmica.

Exemple	1992	1993
Valor c. immoble	2.365.450	2.483.725
Quota a ingressar	15.612	18.628
Diferència		+3.016
Augment		+19,3 %

¿Per què ens vàrem abstenir a l'I.A.E.?

Al regidor d'Hisenda no li quadren les xifres, ja que a l'any 1992 havia pressupostat recaptar per aquest impost 4 milions de pessetes i únicament ha recaptat 1.700.000 ptes.; quan tots els comerços esperaven una gran pujada resulta que la majoria han pagat menys que per les ja abolides llicències fiscals.

A l'any 1991 l'Ajuntament va decidir aplicar el tipus mínim 0,5 sense haver fer cap tipus de càlcul —cosa normal a la nostra administració municipal— i a més va donar per bones la base de dades que li va enviar Hisenda (que

eren les que cada comerç li havia donades).

És clar que el nostre regidor d'Hisenda l'únic que sap fer és multiplicar per dos. Si a l'any 1992 només he recaptat la meitat del pressupostat, per l'any 1993 en lloc d'aplicar el 0,5 aplicarem l'1 i així recaptarem el doble, o sia un augment del 100 %.

La proposta del P.S.O.E. va ésser acceptada per la batllia, la qual es va comprometre que en el plaç de 15 dies serien revisades totes les bases de dades per les quals s'aplica aquest impost (metres quadrats, nombre de treballadors, força elèctrica contractada...) Si una vegada revisats tots els elements que componen aquest impost la recaptació és al voltant dels dos milions, nosaltres ho podríem assumir; però ara pensam que a els comerciants que han donat la base de dades correcta augmentar-los el 100 % és un abús de poder.

S.I.A.C.

**EL CAMÍ MÉS CURT
PER TOT EL QUE VOLS SABER
SOBRE L'ADMINISTRACIÓ**

**EL TELÈFON
AMB RESPOSTES**

Servei d'informació i atenció al ciutadà

GOVERN BALEAR

CONSELLERIA ADJUNTA A LA PRESIDENCIA

S'ha dit que...

... ja està bé que es camions que duen **aigua** a ses cases particulars interrompin sa circulació, si no queda altre remei. Però no hi està que altres vehicles hagin d'estar aturats, davant o darrera, es temps que fan "s'operació". Ets altres de vegades no poden fer marxa en avant o enrera. ¿Per què s'Ajuntament no els obliga a posar un disc allà on hi ha s'entreforc de carrers i sabrien a què s'han d'atendre?

... enguany ets organitzadors dets actes de Santa Cecília no tengueren enllestit es programa fins es darrers dies. Fou una llàstima, perquè **Bona Pau** no el va poder publicar.

... cercaven **olors** davall terra i obriren clots damunt Es Pujol. ¿Per què? ¿En trobaren?

... encara hi hagué gent que recordà es fet de sa banda des dia de Sant Bartomeu. Per Santa Cecília ses ferides se tornaren obrir. Fins quan!

... no tan sols tenim bruts es carrers, sinó que fins i tot n'hi ha que hi afegeixen. A n'En Xerrim li han fet arribar queixes, ja que n'hi ha que agranen i després deixen es munt sense recollir i sa brutor va an es veïnat.

... Ni pagar, ni cobrar, ni fer feina... sinó sols gaudir i encara demanar **propina**. Això és lo que féu en Joan "Canet" després des concert de sa Coral de Porreres. I ho va conseguir. I tothom ho va aplaudir.

... fins i tot "**ultra sur**" té el Montuïri juvenil. Assolir un títol de campió aquí i de 1ª categoria, ben bé s'han de notar ets incondicionals!

... ¿per què serà que es juvenils convoquen més **públic** que s'equip de preferent? És evident: es juvenils són tots montuïrers i es des primer equip, quasi tots externs.

... s'espectacle que es va veure dia 22 de novembre passat dins es camp

dueixen el C.D.Montuïri. Basta que es

de futbol de Montuïri en es partit entre es juvenils de Montuïri i es de Manacor, es digne de tenir en compte, especialment pes qui en aquest moment con-

fixin tan sols en qui hi havia dins es camp, qui hi havia en es voltants com espectadors... quants eren i com s'ho passaren.

... mai s'havien vist tocar **50** músics a sa banda de Montuïri. Tants que en prou feines poden caber en es local es dies dets assaigs. I encara se n'hi afegeixen!

... Ràdio Murta, **reemprendrà** o romandrà muda. En què quedam!

En Xerrim

GOVERN BALEAR

Conselleria d'Agricultura i Pesca

FEIM SERVIR TOTS ELS MEDIS AL NOSTRE ABAST
PER A ADAPTAR EL SECTOR PRIMARI A EUROPA

L'Ajuntament informa

Resum de les actes de les dues sessions de novembre

Sessió plenària extraordinària urgent

Dia 2 de novembre

En el principi de la reunió es va ratificar el caràcter urgent de la convocatòria motivat per l'únic punt de l'ordre del dia.

Atorgament de poders

Essent que el procurador designat a la sessió del 20 d'octubre, Joan Bestard Cerdà, perquè assumís la representació de l'Ajuntament davant el tribunal que ha de decidir el contenciós-administratiu, la Corporació ve acordar deixar sense efecte la designació de dit procurador i atorgar poder notarial a 4 procuradors de Palma i a 2 de Madrid.

I designar Miquel Amengual Sansó perquè assumesqui la representació de l'Ajuntament en el contenciós-administratiu abans esmentat.

Sessió plenària extraordinària

Dia 10 de novembre

Ordenances fiscals

Per majoria es va acordar modificar les ordenances fiscals de bens immobles de naturalesa urbana en el sentit d'augmentar el tipus impositiu, passant del 0'66 % al 0'75 % (el que abans era contribució urbana).

Gestió tributària

També s'acordà deixar sense efecte l'acord de cessió de la gestió tributària a l'Administració de l'Estat del I.A.E. (Impost d'Activitats Econòmiques). D'aquesta manera el coeficient o índex de situació passa del 0'50 % a l'1 %.

Festes locals

La Corporació va acordar per unanimitat que les dues festes locals per a 1993 fossin el 13 d'abril (Festa d'Es Puig) i el 24 d'agost (Sant Bartomeu)

No hi hagué altres temes ni capítol de precs i preguntes per tractar-se d'una sessió extraordinària.

**Bones festes de Nadal
i feliç 1993
Amb els millors
anhels de prosperitat
Desitja a tots
El Batle**

Fira

Agrícola, Artesanal i Ramadera

XIV Mostra de Sa Perdiu

Dissabte, 5 i diumenge, 6 de desembre de 1992

Programa

Dissabte, 5 a les 20'30, a l'església

Concert musical en el transcurs del qual l'orquestra Camerata de Llevant interpretarà música de sarsuela, d'òpera i simfònica.

Col·laboraran en el concert Maria Josè Martorell com a soprano, Honorat Moll com a tenor, la Coral de Porreres i la Mont-Lliri de Montuiri. Actuarà com a solista de violí, Gyorgy Biro, com a trompa, Joan Barceló, i com a clarinet, Pere Siquier.

Diumenge, 6. A les 9 del matí

A la Plaça Major s'obrirà la inscripció per a la pediu i xibiu.

A les 10. El jutges començaran a valorar les perdius i puntuar segons el seu plumatge. (Les perdius amb millor puntuació seran seleccionades per passar al "parat simulacre".

A les 10. Gran exposició concurs caní per a totes les races, amb premis especials per a les autòctones.

A les 10. III Trobada de Ca rater mallorquí.

A les 11. Passacarrers per la banda de música.

A les 13. Entrega de premis.

Exposició i venda de productes artesanals.

Mostra de maquinària agrícola i turismes.

Exposició, concurs i venda d'ovelles.

Digna celebració de Santa Cecília, patrona de la música

Els actes amb motiu de Santa Cecília, patrona dels músics, començaren ja el dissabte dia 14. Aquest dia el "Quartet de Saxo Ciutat de Palma" a l'església va interpretar diferents peces que agradaren al públic.

Com també va complaure el concert que el dissabte següent, dia 21, va oferir allà mateix la "Coral de Porreres" interpretant peces preferentment mallorquines.

I el dia de Santa Cecília, enguany diumenge dia 22, els actes començaren a les 10 del matí en la recollida en el domicili dels nous components de la banda de música.

A la solemne missa de les onze, la coral "Mont-Lliri" va cantar amb la perfecció que ens té acostumats. I una vegada conclosa la celebració eucarística va començar el concert dels alumnes de l'Escola de Música. Després els prop de 50 músics de la banda ens oferiren un curt concert, agradós, digne i ben interpretat.

La culminació dels actes, organitzats tots pel Patronat de Música, tengué lloc en el restaurant "Can Tronca" de Sant Joan.

Abans del concert d'aquest dia, el President del Patronat, amb breus pa-

La Banda de Música de Montuiri desfilant pels nostres carrers.

(Dibuix de Mateu Rigo)

raules recollí tot el sentit de la commemoració i la tasca que duu a terme el patronat. Entre altres coses digué: "Els qui apreciam l'art en totes les seves manifestacions no podem faltar en aquesta cita anual. El dia de Santa Cecília és la trobada de tots, amb el fenomen sempre agradable de la melodia i l'harmonia, o sia amb la música, art que està lligat molt fort amb Montuiri... Els pobles no es poden mesurar ni manco jutjar pel nombre d'habitants, sinó més bé pels seus valors humans. L'Associació Cultural del

Patronat de Música lluita per inculcar aquests valors humans dins la nostra joventut, dins els nostres nins i nines i resta de la societat. No podem concebre el nostre poble sense la cultura musical, on també es distingiren ja els nostres avantpassats. La nostra Escola de Música està formant actualment una cinquantena d'alumnes, nins i nines, vuit dels quals estudien cant coral. A més, l'Associació consta d'un grup excursionista que té una activitat constant i està oberta a qualsevol altra activitat cultural..."

Presentació de l'obra del P. Martorell

Dia 13 d'octubre passat en el saló d'actes del Conservatori de Música de Balears, a Ciutat, tengué lloc la presentació oficial de l'obra didàctico-musical "Sempreviva" del P. Antoni Martorell, la qual ressenyarem el mes passat. L'acte resultà lluit.

Nou Cap de Premsa

Al front del Gabinet de Premsa de la Conselleria de Cultura, Educació i Esports del Govern Balear hi figura Joan Frontera i Mayol, el qual ens ho participa i a qui desitjam encert en aquest càrrec. Enhorabona.

La Fira '92

Sobre la Fira d'enguany en aquests moments sols podem dir que serà el 6 de desembre i que els actes seran el mateixos que els de l'any passat.

Instal·lacions sanitàries

MIQUEL BARCELÓ

Bany i complements

Reparacions en general

CARRER ES PUJOL, S/N
TLFS. 16 82 27 27 64 92

07230 MONTUÏRI (Mallorca)

Les contribucions i la Mancomunitat a debat

Notícies i comentaris de Convegència Balear

Sobre contribucions

Al Ple extraordinari celebrat el 10 de novembre, el Partit Popular va aprovar, un cop més en solitari, la puja del coeficient municipal sobre la contribució urbana del 0'66, coeficient actual, al 0'75. Convergència Balear va fer constar la seva protesta, ja que creim que el contribuent està excessivament castigat per l'Hisenda de l'Administració; pagam més del que seria necessari si l'Administració, central, autonòmica i local, administràs els doblers de tots com ho ha de fer qualsevol pare o mare de família, gastant i fent despeses en correspondència als ingressos obtinguts.

El regidor Moncadas i el batle excusaren la pujada dient que l'Ajuntament necessita urgentment ingressos, ja que hi ha subvencions que no han arribades. Els vaig respondre que el que calia fer era adaptar dins les possibilitats els pressuposts municipals a les necessitats actuals, movent quantitats assignades no utilitzades i innecessàries allà on hi ha vertadera necessitat. A més, tant a qualsevol casa com a l'Ajuntament, és importantíssima una bona administració, cosa que el PP fins ara no ha sabut fer; prova d'això són els comptes de les festes de Sant Bartomeu, que han costat directament al poble, a través de l'Ajuntament, la quantitat de 3.098.149 ptes. (les despeses foren 6.594.299 ptes., els ingressos extra-Ajuntament de 3.496.150 ptes., el pressupost de

festes fou de 2.000.000 de ptes. i manquen afegir-hi 1.098.149 ptes.); hem de tenir en compte que anys enrera, quan governaven altres partits, no costaven al poble quasi res, essent d'una qualitat similar a les d'enguany, ja que els ingressos de les festes bastaven per a cobrir les despeses. Si aqueixa quantitat que hem perdut en les darreres festes la tinguéssim estalviada, la podríem aplicar allà on fos necessari i tal vegada no seria necessari pujar els impostos.

Sobre la Mancomunitat

Com ja és conegut, la Mancomunitat del Pla de Mallorca està formada per 13 municipis, en la qual hi participa Montuïri; properament s'espera la incorporació de Porreres.

La idea de la Mancomunitat és bona i positiva; replegar esforços dels diferents Ajuntaments per aconseguir millors serveis públics i augmentar la qualitat de vida. Però el que hem d'evitar és que units, les despeses, tant administratives com dels mateixos serveis, no siguin superiors als esforços individuals.

Ara la Mancomunitat, els batles dels pobles que hi prenen part, han decidit que sigui Petra la seva capital, vila a la qual adquiriran un immoble com a seu per un preu màxim de 30.000.000 de pessetes. El batle de Montuïri, amb altres, formen part d'una comissió per estudiar les possibles ofertes que puguin existir dins el casc urbà de Petra.

Esperem que els òrgans de la Mancomunitat empraran els diners públics amb la diligència dels càrrecs que ocupen, cercant un local adequat al més baix preu possible, ja que el poble està més que fart de veure que els impostos que paga no són emprats en moltes ocasions de la manera adequada. Cal tenir en compte que el batle de Sineu va oferir la cessió, suposam que gratuïta, a la Mancomunitat, el local planta alta on hi haurà la policia local, oferta que fou rebutjada.

És preocupant que la Mancomunitat es converteixi en una altra administració, a més de la del Estat, Autonòmica i Local, que ajudi a les restants a buidar la butxaca al poble a canvi de poca cosa. Al nostre país sobra burocràcia i manca eficàcia. Ara que la Mancomunitat tindrà seu caldrà adequar-la a les necessitats, dotar-la dels funcionaris o emprats que siguin necessaris, acabant allà mateix, malgastant els doblers públics.

Joan Verger Gomila

BANCA MARCH

Molts d'anys i bon Nadal amb els millors desitjos de prosperitat!

Carrer Major, 26

Telèfon, 64 60 55

Montuïri

Jordi Aloy Garau "Bruixó", un home eminentment pràctic

Amb una clara visió del món, examina la situació actual

És precís en les seves opinions. Es forma un criteri de les coses, basat, diríem, amb el pragmatisme que forma part del seu caràcter o mode d'èsser.

Té experiència de la vida.

No es mossega la llengua quan ha de dir una veritat.

Li agrada viatjar i és observador. Quan ha vingut d'algun viatge et descriurà amb precisió detalls que han agafat desprevinguts els altres. Les seves opinions solen ésser encertades. El qui escriu les sol tenir molt en compte.

Pels qui no l'han tractat imposa un cert respecte, no només per la seva estatura, sinó també pel seu posat. Una vegada que s'ha encetat conversa amb ell, es nota una certa autoritat en les seves afirmacions i un criteri bastant exacte de les persones.

Ens coneixem des de fa molts d'anys. Sabem que totes les opinions que hem exposat abans, es reflexaran a la seva cara amb una mitja rialla entre escèptica i benèvola.

Això són els detalls més significatius que notam en el caràcter d'en Jordi Aloy Garau.

Quan li hem preguntat quines eren les seves aficions ha contestat rient:

—Procurar no tenir maldecaps, anar a fora vila, els assumptes de la Tercera Edat i viatjar qualque vegada.

Passa la major part del dia a la seva finca de Sa Rota, gaudint de la soledat del camp i dels seus quefers.

Nasqué a Montuïri un 20 d'agost de 1923, al carrer del Sol. Casat amb n'Antònia Vaquer Sampol, té un fill ja major d'edat: en Pep.

Ens trobam a la seva finca esmentada i que, com també hem dit abans, es presta al descans i a gaudir del silenci només trencat per la remor dels pins. Per allà no falta feina, però és diumenge i ens asseim a uns banquetes davant la caseta.

—¿Amb qui passaries gust de fer una xerradeta un horabaixa asseguts en aquest portal, Jordi?

L'home ens mira, estudiant el qui pregunta abans de contestar.

—Amb qualsevol persona intel·ligent i que la conversa tengués bessó. No vaig de bugaderies. Però ja que ho dius, ara passaria gust de parlar amb un molt entès o tècnic, damunt el procés de fabricació del vi. M'interessa en extrem.

—Una resposta pràctica.

¿T'atreviries a fer un diagnòstic del nostre poble, malgrat toquis la part negativa?

Gira la cara cap a nosaltres i observam la mirada refilada que té quan vol fer una apreciació categòrica.

—Mira: avorresc els judicis temeraris, però un dels defectes que tenim es xerrar per "boca de ganso". Quan una persona parla ha de saber que diu, si no que calli.

—¿Per què no ens dius ara la part positiva?

—Tenim coses molt bones. Com Montuïri no hi ha cap altre poble. Es

distingeix dels altres, és distint. Amb el nostre mode d'èsser, qualsevol cosa que ens proposam, la duim a terme. Tenim esperit.

—Continuem parlant de nosaltres. ¿Que li manca al nostre poble?

—Qualque cosa que estimuli la gent a quedar dins Montuïri. Tots, vells i joves. Que ens hi sentiguem bé, que no tenguem ganes ni necessitat de sortir a fora. Pensem...

L'home s'atura un moment i continua.

... Ara m'has fet recordar que fa anys, quan el poble tenia més de tres mil habitants... ens bastàvem a nosaltres mateixos. Això és una riquesa que hem perdut.

—I, ¿com veus el futur del nostre poble?

Es torba un moment per contestar. Quan ho fa mira els núvols com si cercàs en ells la resposta.

—No m'atrevesc a fer un vaticini del que serà en el futur el nostre poble, o el que ens espera. El món és canviant. Però la joventut d'avui està educada en l'afany de poc esforç i guanyar molt. Gasten "sense forjo" i no pensen en economitjar.

—Tenim bastants preguntes guardades, per tant no ens entretindrem en un sol tema, anirem aquí i allà tal volta sense seguir un ordre. ¿Anirà bé?

—Em va bé. Endavant.

—¿Quins personatges admires dins la història de la Humanitat?

—N'Einstein, la mare Teresa de Calcuta, S. W. Hawking, aquest científic anglès immobilitzat dins una cadira de rodes, en Colón. D'aquest darrer personatge vull precisar un detall important. No només l'admir per la gesta del descobriment, sinó més bé per la seva gran personalitat que demostrà aconseguint, i essent un simple mariner, d'arribar personalment fins davant els Reis Catòlics. Fixem-nos en aquest fet, que és important.

—Acostem-nos un poc més prop. Dels personatges que han conegut al nostre poble, ¿quins destaquen, per

(Continua a la pàgina següent)

(Ve de la pàgina anterior)

tu?

Quan contesta es nota un respecte profund pels personatges que anomena.

—De nin vaig admirar les figures d'homes com en Joan "Collet" que fou batlle de Montuïri. El vicari Munar i el mestre Mir, amb els quals vaig anar a escola. Més envant també el metge de "Meià". Però sobretot un personatge que no és de Montuïri, però per mi, com si ho fos: Don Bernat Martorell, que fou rector de la Parròquia.

—¿Quines són les teves lectures?

—M'agrada llegir algun article interessant. Reçc periòdicament unes quantes revistes agrícoles, però no puc breuèjar d'èsser un gran lector, llegesc el que m'interessa.

—Ja que estam damunt el tema, ¿què opines de la revista *Bona Pau*?

—La revista *Bona Pau* s'està superant dia a dia. És una de les bones revistes de la Premsa Forana. L'única secció que no m'entusiasma és el *S'ha dit que...* No va amb el meu caràcter. És rall de bugaderia.

—Tu has viatjat bastant. ¿Quins són els països que més t'han cridat l'atenció?

—Tenc un concepte molt alt dels països de l'Europa Central que, entre altres, he visitat. La seva educació cívica és admirable. Destaquen per mi Àustria, Suïssa, Holanda, Luxemburg i Bèlgica.

—¿Què opines del món actual, el que veim per televisió, per la premsa o ens comunica la ràdio?

Quan contesta, inconscientment ens fa pensar en alguns dels bons educadors que hem tengut en la nostra infància. Sembla iniciar-nos en el camí de la vida.

—Els grans poders del món, i no em preguntes quins són, perquè no sabria definir-los, s'estan apoderant de les opinions de les persones en benefici dels seus interessos.

—¿Contrast entre el temps passat i l'actual?

—Abans l'individu era lliure, era el rei de la creació. Ara és un número, una peça més dins una col·lectivitat dirigida i controlada per les forces poderoses de les quals hem parlat abans, que el manipulen i l'engrunen.

En Jordi Aloi considera que Montuïri està a una bona altura cultural

El seu comentari és contundent i està molt seriós quan ha acabat d'expressar-se.

—I... ¿què opines de les joves generacions?

—Que no sols s'han de divertir. Han de procurar crear riquesa. Hi ha un demà.

—¿Ens pots donar, respecte a la cultura, un missatge pel nostre poble?

—Sí, i d'un mode senzill perquè el tema podria ésser llarg. Els poble que te una cultura desenrotllada es distingeix damunt el altres en tots els aspectes.

—Hem parlat dels pobles, de les persones... ¿què opines de la solidaritat humana?

—És molt guapa l'expressió i molt noble tal actitud. Hi estic totalment a favor; però a nivell mundial desgraciadament la consider impossible. Aquest sentiment o acció només es dona a nivell personal.

—¿Què ens pots dir del nivell cultural del nostre poble?

—Estam situats a una bona altura. Clar que podríem superar-la. En això ens hi hauríem d'afanyar tots.

—Tu, que estàs dins la directiva del club de majors del poble, ¿tens algun missatge per a ells?

Sembla que es prepara per fer-nos algun sermó. Però l'observació va dirigida al Club.

—Voldria aconsellar-los i cridar-los l'atenció en el sentit que per anar bé, dins l'Associació no s'hi ha de mesclar política. Hem de saber conviure junts, ajudar-nos i pensar que l'associació és primer i abans que qualsevol individu o membre dels que la componen.

—¿Unes paraules, per favor, damunt un tema tan actual i important com és la degradació de la natura?

—El poc respecte que tenim a la natura, al medi ambient, ens està afectant ja seriósament. És necessari que tots en prenguem consciència i protegir-la amb totes les nostres forces. Qualsevol que surti al camp veu la contaminació. El tema és seriós i preocupant fins a l'extrem.

—¿La teva opinió damunt les sales de festes, discoteques, pubs... que hi ha per tot arreu i també a Montuïri?

Fa "sa mitja" quan contesta.

—Els pubs i sales de festes no els coneç gens. No els puc jutjar. Però la massificació dels joves dins aquests ambients, a més d'èsser malsans, els fa perdre la seva personalitat, són del caramull, i es presten també a la manipulació.

Aquest és l'home que hem entrevistat. Amb els peus a terra, eminentment pràctic, però preocupat per l'ètica, la veritat, les relacions humanes i la natura, entre altres valors.

Miquel Martorell Arbona

Restaurant
Ca's Carbone

Molts d'Anys i
Bones Festes

Ctra. Manacor, km. 28 - Telf. 64 65 04 - 07230 Montuïri

Sebastiana Lluïsa Canyelles Alves, assistenta social a Montuïri

Durant el darrer any aquí s'han atès 38 demandes

Sebastiana Lluïsa Canyelles Alves és l'Assistent Social depenent de la Mancomunitat des Pla de Mallorca que desenvolupa els seus serveis com a tal a Montuïri. Hi ve un dia per setmana: el dijous. Té el despatx a un local de la Casa de la Vila i generalment aquest dia s'hi troba gent que hi acudeix per entrevistar-s'hi a fi de solucionar problemes.

Fa dos anys i pico que va acabar els estudis i en fa poc més d'un que treballa a la Mancomunitat.

Una vegada que dita assistenta ens hagué assabentat d'aquests detalls, com a manera prèvia per començar una entrevista, li preguntàvem:

—¿Amb quina il·lusió has agafat la tasca dels serveis socials?

—Amb la il·lusió de fer feina com assistenta social. I plantejat a nivell personal, a part de guanyar-me un sou, amb la disposició de fer qualque cosa pels altres. La matèria m'agrada i m'agrada el tipus de feina.

—¿Què ens pots dir d'aquest primer any de feina a Montuïri?

—Durant aquest any, la primera cosa que he fet a Montuïri ha estat conèixer el que hi ha dins el poble, els recursos que tenim, conèixer la gent del poble, els de l'Ajuntament, la gent que hi fa feina. I també veure un poc el que s'ha fet fins ara dins els serveis socials. Un poc per ubicar-nos i també un poc per veure el tipus de serveis per treballar... i això és un poc el que he anat fent.

—Altres coses haureu fet.

—Sí. Al mateix temps que ens hem anat situant hem seguit també el ritme de feina que s'està imposant, o sia les permanències. Sols venc un dia a la setmana, que és el dijous, i l'horari per atendre la gent és de 9 a 1. Són les hores que la gent pot venir. També dedicam altres hores a fer altre tipus de feina.

—¿Què us pot demanar la gent?

—En principi ens pot demanar informació damunt qualsevol cosa.

—¿I si això que us demanen no és de la vostra incumbència?

—En aquest cas els direm que no és competència nostra, però els orientarem a que vagin al lloc que correspon.

—Us hauran demanat sobre temes econòmics o d'altre tipus.

—Sí. Sobretot temes que toquen l'aspecte social, com són necessitats o problemàtica social... una pensió, una prestació econòmica per a una persona que està passant un mal moment o que simplement no cobra cap pensió. També atenem aquells que els arriba l'hora de jubilar-se i per exemple no han cotitzat suficient; com també ens sol·liciten altres tipus d'ajuda.

—¿Com definiries els serveis socials?

—Els serveis socials són serveis públics oferts per professionals, l'objectiu general dels quals és aconseguir una millora de qualitat de la persona que és atesa.

—¿Quines persones podeu atendre?

—Qualsevol pot venir. És indiferent la seva situació econòmica, social, cultural, ètnica... ens dóna igual que siguin de color, pobres, rics, nins o vells. En un principi podem atendre qualsevol persona per a qualsevol dificultat. Si és competència nostra farem tot quan sia possible per solucionar-la-hi i si no ho és l'enviarem al lloc on correspongui anar.

—Qualcú possiblement se n'haurà anat queixós perquè no li heu solucionat el seu problema.

—Així és. A vegades hi ha gent que es creu que nosaltres som la seguretat social; altres ens han pres per la cam-

El servei d'ajuda domiciliària servit per dues persones, atén 16 usuaris a Montuïri

• • •

L'assistenta social treballa conjuntament amb la parròquia, 3ª edat, Ajuntament, Creu Roja...

bra agrària... Però a un i altres els hem especificat com a Montuïri o fora de Montuïri podien atendre'ls.

—Son moltes i diverses les atencions que heu de resoldre.

Sí, perquè, repetesc, tant ens poden demanar informació damunt pensions, ajudes econòmiques, ajudes professionals, com damunt serveis específics. Per exemple el tema de l'alcoholisme, el de toxicomanies, el d'educació especial per al.lots amb mancances; per residències de la 3ª edat. O sia que en principi ens poden demanar qualsevol tipus d'informació o servei.

—A més d'orientar la gent, ¿també els ajudau quan és necessari?

—Exacte. El nostre objectiu és sempre el d'aportar elements nous o elements que puguin anar bé a la persona per superar el moment que està passant; tant si es un problema a nivell individual o a nivell familiar, com si és una problema tan senzill com presentar uns papers. Vull dir que el que sempre intentam és ajudar a la persona a solventar el seu problema, sia el que sigui. Sempre tenint en compte que som persones limitades amb els recursos. I amb això també vull dir que ens agradaria tenir-ne més, més doblers, però sols tenim els que tenim.

—Dins la Mancomunitat, ¿sou moltes?

—Per atendre els 13 municipis que hi ha som 5 assistents socials: Una coordinadora i 4 assistents socials que estan dins els pobles. I també 17 treballadores familiars.

—¿I concretament a Montuïri?

—Jo —diu na Sebastiana Lluïsa— dug Montuïri, Santa Eugènia, Lloret i Costitx. Les altres tres col·legues en

(Continua a la pàgina següent)

(Ve de la pàgina anterior)

duen tres cada una. La coordinadora es na Petra Juan, la que abans estava a Montuïri. I aquí també tenim dues treballadores familiars.

—*Digués-nos un poc la feina de les treballadores familiars.*

—Les treballadores familiars són les professionals que fan feina dins les cases i més que res els seus treballs s'orienten cap a la persona. Atencions personals, higiene personal, aixecar un malalt, rentar-lo, pentinar-lo, donar-li el berenar, anam a fer les receptes a gent que té problemes per anar-hi. I això és una cosa que ha tengut molt d'èxit, ja que tenim persones majors o disminuïts que per qüestions de mobilitat no es poden desplaçar. Fins i tot anam a les farmàcies a comprar-los les medecines...

—*¿I la tasca de l'assistenta social?*

—Ja l'hem dita; però convé fer notar que estam en contacte i en col.laboració amb el recursos que es tenen en el poble. Per exemple amb l'escola, per a una sèrie d'al.lots. En unes altres qüestions feim feina amb els metges, amb el Patronat de la 3ª Edat, o amb el capellà quan es presenti el cas; o amb **Bona Pau**, per informar, o amb el batle per aclarir temes en els què hi hagi d'intervenir l'Ajuntament, amb el jutge de pau, per altres qüestions... Vull dir que no treballam d'una manera aïllada, ja que el nostre objectiu és el de fer feina conjuntament amb tots els recursos disponibles.

—*Ja per acabar, ¿què diries a la gent de Montuïri?*

—M'agradaria que la gent aprofitàs millor i més els recursos de què disposam. Que sàpiguen que hi ha els serveis socials i que estan al seu servei; que és un servei públic i que ningú tengui vergonya, que no es pensin que sia per a gent pobre o marginada, ja que això és una concepció arcaica, d'anys enrera... que els aprofitin al màxim. Davant qualsevol problema a nivell individual o familiar, o quan coneguin qualsevol veïnat que està passant un moment dolent o que necessita ajuda a ca seva... que almanco vinguin i ho demanin. Que després no els ho podem solucionar pel motiu que sia, ja els direm que no, però almanco que ho intentin. I que quan s'organitzen xerrades o altres coses que siguin pel seu profit, que hi participin.

O. Arbona

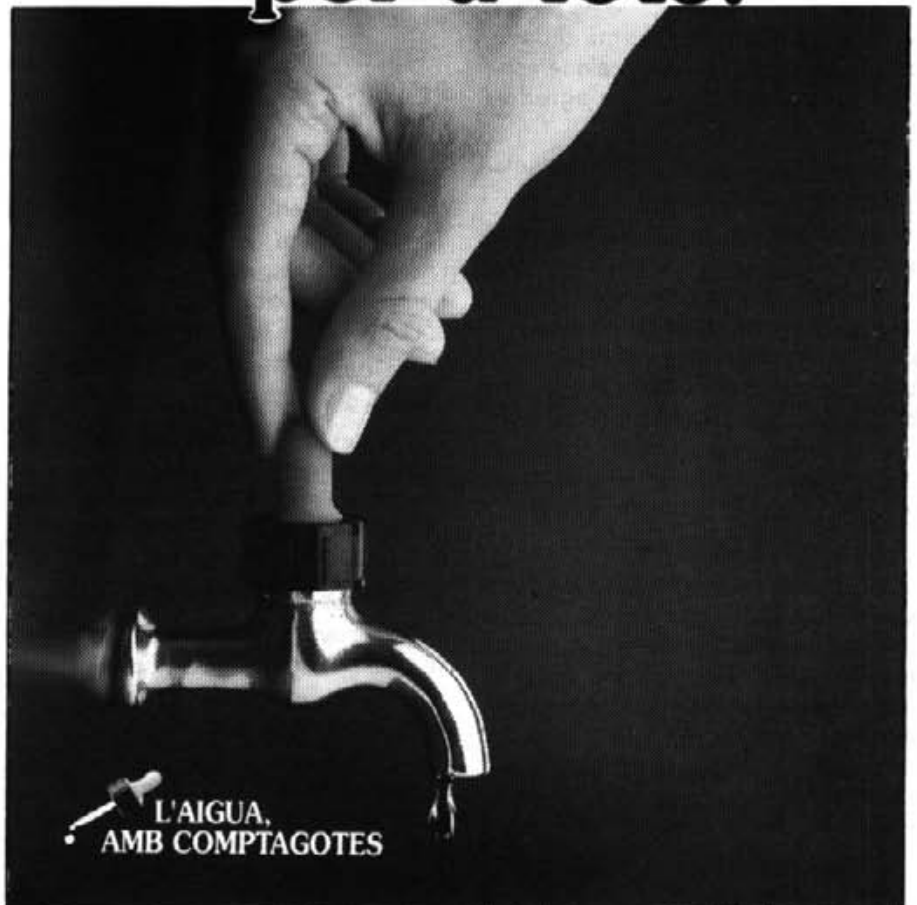
Els alumnes de la segona etapa, al cinema

Dia 22 d'octubre passat, els alumnes de la 2ª etapa de Montuïri es traslladaren a Ciutat per contemplar i aprofitar-se'n de la pel.lícula "Los últimos días del Edén" que es projectava al cinema *Metropolitan*

D'aquest fet cal remarcar dos aspectes: que es tractava d'un pel.lícula de gran interès pedagògic, ecologista, científic i geogràfic, per una part; i per altra que aquesta eixida fou possible i de gratis degut a que **Bona Pau** els va obsequiar com a premi per la participació i col.laboració en el concurs literari del curs passat.

Sortides com aquesta sempre són instructives i agradables. I per altra part **Bona Pau** es complau de col.laborar amb la tasca educativa de l'escola i de romandre oberta tant per als mestres com per als alumnes.

Quan s'acabi, s'acabarà per a tots.

L'AIGUA,
AMB COMPTAGOTES

NIMBUS COMUNICACION

PER ESTALVIAR AIGUA...
• Posau en marxa la rentadora i el rentaplats només quan estiguin plens.

GOVERN BALEAR
Conselleria d'Obres Públiques
i Ordenació del Territori

Magdalena Pocoví Gelabert estudia Ensenyança Secundària Obligatòria Considera que a Montuïri manca un lloc adequat on els joves puguin entretenir-se i divertir-se a la seva manera

Enguany s'ha posat en marxa la L.O.G.S.E., sigles conegudes per tothom com la llei de la reforma educativa. Però el perquè i objectius d'aquesta reforma no han arribat a l'abast de molta gent quan ja són nombrosos els nins i nines de Montuïri i d'altres indrets que s'hi troben dins i que cursen els estudis d'acord amb la nova normativa.

Un d'aquests estudiants actualment inclosos dins la L.O.G.S.E. és na Magdalena Pocoví Gelabert, una jove de 16 anys a qui hem acudit perquè contestàs a les nostres preguntes, una noia bastant seriosa i no molt xerradora.

-Sabem, Magdalena, que estudies E.S.O., però, ¿què volen dir aquestes sigles?

-Volen dir Ensenyança Secundària Obligatòria.

-¿Quines assignatures teniu?

-Tecnologia, Matemàtiques, Anglès, Naturals, Socials, Música, Plàstica, Educació Física i altres optatives de les quals he triat Imatge i Expressió.

-D'aquestes assignatures i per a tu, ¿quina és la més fàcil i quina la més difícil?

-Trobo que la més difícil, per ara, ja que fa poc temps que hem començat, és la tecnologia. I la més fàcil ara és mal de dir, no n'hi ha cap, totes duen la seva feina.

-¿Quin és el vostre horari?

-Uns dies començam a les 8 i mitja i fins a les dues, i altres a les 10 i fins a les tres.

Depèn del dia.

-¿Quines aficions tens?

-Vaig a un curs de ceràmica.

-¿Practiques cap esport?

-No, però he jugat a bàsquet.

-Suposam que llegeixes qualche llibre. ¿És així?

-Sí. Llegesc "L'amic retrobat" d'en Fred Wilman. És un llibre que recorda el temps d'en Hitler.

-¿Quin llibre recomanaries en pla desenfadat per a gent de la teva edat?

-"El noi de la moto", un llibre que he llegit aquest estiu passat.

-¿Quin tipus de música t'agrada?, o ¿quin és el teu cantant o grup favorit?

-M'agrada quasi tota la música, però preferesc el rock català, per tant el meu grup favorit és "San".

-Per a la gent de la teva edat, ¿què trobes que hi manca a Montuïri?

-Un lloc on els joves puguem entretenir-nos i divertir-nos a la nostra manera.

-Segur que com molts de jovenets i jovenetes de la teva edat tens un ídol en el cine, a la "tele" o a l'espectacle... ¿Pots dir-nos quin és?

-M'agrada un que fa molts d'anys que és mort: en James Dean.

-Quan vols veure una pel·lícula, ¿prefereixes mirar-la per la tele o anar al cinema?

-Anar al cinema perquè la pantalla petita lleva emoció a la pel·lícula.

-¿Vas a veure obres de teatre?

-No.

Maria Antònia Rigo

Les classes de català

Vint han estat les persones majors que s'han matriculat i han començat el curs de català organitzat conjuntament per Bona Pau i l'Associació de la 3ª Edat de Montuïri.

Les classes tenen lloc tots els dijous a les 8 del vespre a la Biblioteca Municipal.

MODELMON

DINS LA
 NOSTRA
 COMARCA

FELIÇ
 NADAL

MOLTS
 D'ANYS!

MOBILIARI - ART - DECORACIÓ

Carretera Palma - Manacor, Quilòmetre 22'700 - Tels. 12.50.34 - 12.50.69 - 12.51.26
 FINCA CABRERA CASAL D'ALGAIDA 07310 ALGAIDA (MALLORCA)

Bartomeu Verger Serra, 40 anys secretari de l'Ajuntament

Gran investigador històric, fou un dels primers col.laboradors de Bona Pau

En el transcurs del anys hi ha hagut persones en el poble, la vida de les quals ha estat elogiada per uns i criticada pels altres. I és molt possible que la de Bartomeu Verger Serra sia una d'aquestes. El fet cert, i del que en volem parlar, és que el nostre ressenyat fou Secretari de l'Ajuntament de Montuïri per espai de 40 anys: des de 1936 (inici de la Guerra Civil) fins que es va jubilar. Quatre dècades en les quals la seva influència es va deixar sentir dins el poble.

A les pàgines de *Bona Pau* i per espai d'anys, començant a 1953, s'hi troben escampades moltes col.laboracions seves, de caire històric, que fan referència al nostre poble, i és molt possible que encara en surtin d'altres trobades a l'arxiu de ca seva. Importants recerques que en el seu temps ja tengueren ressò dins i fora de Montuïri, algunes de les quals han constituït una valuosa ajuda a investigadors d'altura.

La ressenya biogràfica que seguidament transcrivim la demanarem a la seva filla major per considerar-la la persona que millor ens la podia facilitar.

Bartomeu Verger i Serra neix a Montuïri el 25 de març de l'any 1905. Fill de Sion i de Catalina. Tenia una germana major, na Joana-Aina, que fou practicant i comare titular de Lloret i de Montuïri. La seva infantesa discorre tranquil·la, semblant a la dels nins de la seva edat de Montuïri de principis de segle. Els pares, veient les aptituds del seu fill per als estudis, el confien als Franciscans d'Artà.

Fa el servei militar a Madrid. L'any 1924 ingressa d'auxiliar a l'Ajuntament de Montuïri. Passa a ser oficial l'any 1928. I l'any següent fa oposicions per a secretari de l'Administració Local. Rep el nomenament per a la secretaria de Lloret de Vista Alegre, l'any 1930, i allà es casà amb Magdalena Ferrer. L'any 1932 passa a ocupar la titular de Llubi on hi neixen les seves dues filles: Catalina i Francisca. I el 1936 vengué a ocupar el càrrec de Secretari de l'Ajuntament de Montuïri, el qual va exercir fins que es jubilà, l'any 1975, als 70.

Durant la seva gestió va tenir contacte amb set batlies i corporacions, i amb tots va congeniar. El primer fou mestre Sebastià Bauzà "Pelut", que tenia la ferreria a la Plaça Vella i es va donar el cas que aquest, quan tan sols

feia unes hores que havia pres possessió de la batlia, ja li donava possessió a ell. Segueixen, llavors, els següents batlies: Pau Servera, Gabriel Arbona, Raimundo Arbona, Gabriel Jordà, Joan Miralles i Gaspar Oliver.

Creim d'interès afegir aquí les més importants obres realitzades per aquest grup de persones que canviaren la fisonomia del nostre poble, en les quals ell, més o manco directament, va col.laborar amb la seva gestió burocràtica. Foren aquestes:

Eixamplar l'entrada del carrer Emili Pou. Eixamplar el carrer Garcia Ruiz (avui d'Es Pujol), des del Pou Nou fins a la carretera de Palma-Manacor (ara seria fins al bar "Ca Na Magdalena"). Eixamplar el camí del cementiri, fer el passeig, sembrar els baladres i posar "faroles". Posar la instal·lació elèctrica al cementiri i comprar els terrenys per allargar-lo. Urbanitzar Es Dau i obrir l'avinguda, carrers i plaça del mateix nom, i sembrar-hi arbres. Allargar els carrers P. Vicenç Mas, General Weiler (avui des Puig) i Costa i Llobera. Obrir el carrer de les escoles i fer l'escala d'enfront. Sembrar els arbres al costat de les voravies. Fer la xarxa d'aigües brutes, una feina molt feixuga perquè el subsòl era tot de pedra (Per cert que l'empresa, amb aquesta tasca, va

"quebrar"). Fer voravies i asfaltar els carrers del poble. Edificar l'actual casa de la vila; així es va poder eixamplar la Plaça Major.

Durant el seu temps s'obriren els carrers Lletra J (avui Gaspar Oliver) i el de sa Vinyeta. Com també varen ésser fets importants la inauguració de la carretera del Puig de Sant Miquel i la xarxa d'aigües brutes.

Un altre càrrec que va exercir va ésser el de secretari del jutjat. Una tasca per a ell no gaire agradosa perquè havia de donar fe de tots els esdeveniments més desagradables del poble i havia de presenciar totes les autòpsies que es feien. Cal destacar el fet més espantós que tengué lloc fa uns 25 anys, a uns cent metres dels Creuers, quan, anant cap a Manacor, un autocar carregat de turistes va xocar, durant la nit, amb un camió que portava deixalles de ferro. Ja vos podeu imaginar el dantesco espectacle!

Mai va agafar vacances i no tenia "vessa" d'anar a la secretaria, a més de les hores d'oficina, a les deu del vespre o en diumenge a fer un certificat per a qui el necessitàs.

Home de fortes conviccions religioses i d'una gran fe en Déu, que s'enforteix al llarg de la seva vida. Fou simpatitzant de l'"Opus Dei" i de la seva obra. Bartomeu Verger sempre estava disposat a donar un consell o ajuda material al qui l'hi demanava. "Ses Vermelletes" tenien a ca seva posada per menjar i dormir els dies de la capta del blat. Alguns dels predicadors de la novena de Sant Antoni també hi trobaven allotjament, així com el de la festa de Sant Sebastià, ja que ell era l'obrer d'aquest Sant. Moltes vegades acompanyà el rector Gori a passar la nit a Porreres, durant la Guerra Civil, perquè pel camí no li donassin cap "sus-to".

Per altra part fou secretari de la Caixa Rural i quan arribà l'hora informà favorablement perquè fos absorbida per la Caixa d'Estalvis.

Estimà amb veneració el seu poble i prengué part en molts dels esdeveniments culturals que es feren. Tenia carnet de músic, del C.D. Montuïri, etc. Va formar part, molts d'anys, del cor parroquial. Donava terrades a la Sala

(Continua a la pàgina següent)

(Ve de la pàgina anterior)

Mariana, enhoresbones amb motiu de les misses noves, benvingudes... als senyors bisbes i autoritats. Va ésser un gran admirador de l'obra de Ramon Lull i de l'Arxiduc. Era un apassionat de la nostra llengua, estava subscrit a vàries publicacions que aleshores es feien en mallorquí.

Com illenc i bon montuïrer sempre va tenir curiositat per la història de Mallorca i especialment per desvetllar els orígens dels seus avantpassats, dedicant-se amb il·lusió a la investigació de les arrels del seu poble.

En el mes de juny de 1953 es va encarregar de la secció "Notícies Històriques" de **Bona Pau**. Com a curiositat —ja que és un fet desconegut per la major part del jovent de Montuïri i com a filla seva em veig amb l'obligació moral de dir-ho— cal esmentar que aquelles notícies històriques publicades a **Bona Pau** sense firma, eren obra seva. Col·laboracions de tanta utilitat que posteriorment moltes persones han utilitzat aquestes dades sense saber qui era l'investigador: era el meu pare. Malgrat aquest desconeixement, enhorabona a ells per les seves inquietuds.

Cal dir que les notes bibliogràfiques de **Bona Pau** a les que fa referència el pare Munar sobre la Història del Santuari de la Mare de Déu del Puig (**Bona Pau**, 1991) es fonamenten en les seves investigacions.

El fet de no firmar era degut a sentir-se compensat donant a conèixer al poble part de la seva història i que compartissin junts l'aventura de les seves cercades.

La seva obra d'investigador es pot catalogar en alguns apartats: a) història de Montuïri; b) història del Puig de Sant Miquel; c) sobre l'església, construcció, etc.; d) fills il·lustres; e) curiositats (com el sermó del llamp, l'assassí del rector Manera, el càstig als blasfems, l'elenc de rectors de la parròquia de Montuïri des de 1320, etc.).

Mantingué correspondència amb algunes persones que l'hi comunicaven troballes descobertes en biblioteques o museus o algun document al·lusiú a Montuïri. Es va poder confirmar com l'arxiu municipal havia estat expoliat.

Obtingué la "Tarjeta nacional de Investigador", donada per la Direcció General d'Arxius i Biblioteques del M.E.C. Va residir algun temps a Barcelona i allà cercà dades a l'Arxiu

La foto retrospectiva

Curiosa fotografia de fa uns cent anys, quan Isabel Vaquer Gomila "Palosa", mare d'en Tomeu Mayol "Xiu" i Jerònia Ferrando "Pínera" estaven al servei d'uns senyors de Ciutat.

Allà romanien llogades i sempre, tota la vida, anaren de pageses, però aquell dia, per fer-se aquesta foto, d'amagat dels amos, es posaren aquests vestits de les senyores.

de la Corona d'Aragó. Tenia il·lusió en fer una recopilació de les seves investigacions i publicar-les, però la seva inesperada mort, el 12 de desembre de 1977, no ho va permetre.

La tasca d'investigador, com diu el pare Munar, és difícil, sobretot cercar dins els arxius i desxifrar, a vegades amb lupa, en els moments d'oci i fins i tot ben entrada la nit, en els antics,

polsosos i desgastats documents.

Bartomeu Verger no va inventar part de la història del nostre poble; la va espolsar i recuperar amb la creença que els nostres avantpassats l'escrigueren perquè els seus descendents, al cap de més de set-cents anys, sabessin quines són les seves arrels.

Així era el meu pare.

Catalina Verger Ferrer

Casa
SAMPOL
SEBASTIANA SAMPOL MAYOL

IL·LUMINACIÓ DECORATIVA
LÀMPADES INTEMPÈRIE
PANTALLES
"APLIQUES"
REGALS
ARTICLES DECORACIÓ

Carrer Missió, 14 (Travessia Oms) Telf. 72 67 78

PALMA de MALLORCA

Sobre l'origen i evolució del ca

Es molta la gent que sap que en el món existeix una gran varietat de races canines, així com una sistemàtica classificació dels cans.

Ara bé; sobre l'origen del ca familiar o domèstic, des de fa cert temps es barregen diferents hipòtesis.

Pel que fa a l'ordre "*Carnivora*", se considera que va aparèixer fa aproximadament 35 milions d'anys. I s'ha subdividit en dues super-famílies: la *canioidea* i la *feloidea*.

Cal dir que els cans aparegueren a l'hemisferi nord, a una i altra part de l'oceà Atlàntic: una raça a Europa i l'altra a Amèrica del Nord.

Actualment s'accepta que el ca descendeix d'un únic antecessor: el llop; motiu pel qual alguns autors el designen amb el nom de *Canis lupus*. A això ho justifiquen amb estudis comparatius de la morfologia cranial, entre cans domèstics i cans salvatges.

Fa uns dos milions d'anys que es va desenvolupar un llop primitiu (*canis etruscus*) que podria ser l'antecessor de diverses de les espècies que encara existeixen, entre elles el llop actual (*canis lupus*).

Es creu que el primitiu ca es va emancipar del llop en el temps dit, i això fa que la diversitat d'aquests animals sia molt antiga i de suficient duració perquè aparequin com espècies definides.

Es pot suggerir la possibilitat que el ca d'Àfrica se separàs de la branca principal evolutiva del llop, per la conca mediterrània, i s'adaptàs al clima càlid.

A partir de les troballes arqueològiques se suggereix que el petit llop de l'oest asiàtic, "*canis lupus arabs*", fos probablement antecessor de la majoria dels cans europeus i dels del sud d'Àssia.

Encara hi ha altres autors que amb opinions diferents creuen que el ca descendeix del llop de l'Índia i que aquesta és l'única raça pura que hi ha en el món.

Els cans mallorquins

Sobre l'origen del ca de pastor mallorquí i del ca garriguer, es creu que els cans nadius de les illes es mesclaren casualment amb els eivissencs, amb cans de mostra, amb mastí o ca

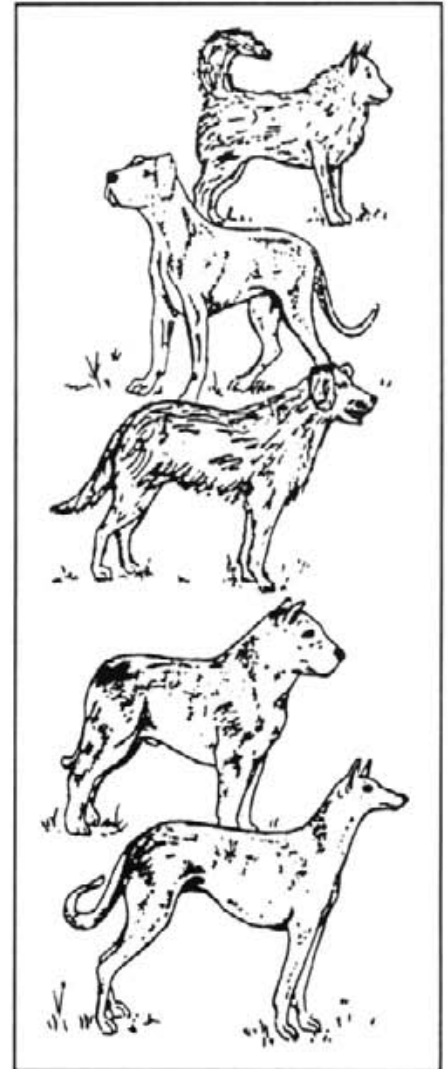
llopí, donant com a resultat la raça que avui anomenem com a ca de bestiar.

El ca de bestiar provendria dels cans de caça que, arribats a les illes, s'haurien constituït amb cans autòctons. Diferents especialistes consideren el ca de bestiar descendent directe dels cans de guerra egipcis. Però és nega que sia una mescla de diverses races, ja que no s'utilitzava com a tal en el segle XVI. I s'afegeix que a la sala d'actes de l'Ajuntament de Lluçmajor es pot observar un quadre de l'entrega de les claus de la ciutat a Jaume I, on apareix el ca de bestiar.

El ca *eivissenc* és un descendent del ca dels Faraons, segons una hipòtesi, i fou duit pels fenicis a Eivissa. Altres assenyalen que hi va arribar més tard, amb els musulmans, al mateix temps que el ca llebrer. I per altra part és significatiu que els papirus egipcis del *British Museum* de Londres són idèntics en tamany, cap, cos, cara i coa a l'eivissenc.

Existeixen tres varietats de ca llebrer eivissenc: pèl llis, pèl dur i pèl llarg. A més de les Illes Balears, abunden també a Catalunya, Llevant, Rosselló i Provença. El ca "*standart*" es va aprovar el 1981, i el club de raça es va constituir el mateix any.

J. Miralles Bibiloni

Principals troncs de l'antiguitat originària del ca

Montuiri

FORN C'AN SALAT

c/ Rei Jaume II, 17
Tel. 64 60 31

Dos dits de seny Publicitat eficient

Durant aquest mes de desembre, més que mai, hem de tenir dos dits i més de seny, i un encara no sap si bastarà. Estiguem atents perquè ens esperen que piquem per caure dins la trampa. Una trampa que la duran als nostres propis domicilis amb la finura suficient per fer-nos veure que necessitam més coses per ser feliços i amb la finalitat que ens gratem a fons les butxaques. Als qui encara no ho han endevinat se'ls pot dir que serà mitjançant la publicitat televisiva.

¿Què ens farà creure la publicitat? Que si no consumim bastant i no compram molt no semblarà que és Nadal. I si no anam vius, ens ho creurem.

Ens podríem fer dues preguntes per pensar-hi: ¿Qui no creu que la publicitat és un reflex d'una societat i d'una cultura que ens volen *productius*? I si aconseguix que siguem productius, ¿no és per poder-nos controlar?

La publicitat ens crea unes necessitats mitjançant les quals ens tenen controlats i disposats a devorar i a consumir tot quan surti nou. I ¿quines

conseqüències duu fer cas a tot quant ens anuncien? Sembla que com més tenim més hem de menester i en lloc d'omplir, obrim un gran buit dins les nostres vides. Si no, fixem-nos bé, particularment els que tenen fill petits. Reparem com ens demanaran tot o la major part de les coses que surten a la "tele". I les males cares que posaran quan els Reis no els duguin tot quant han demanat. ¿Seran feliços amb allò que tendran o se sentiran desgraciats per tot quant esperaven i no han rebut? Un ja pot veure com en general —petits i grans— la publicitat televisiva ens fa *submisos* (compram allò que ens diuen) i, a la vegada, *rebels* (insatisfets per no poder aconseguir tot quant ofereixen).

Seria bo en acabar les festes tornar considerar aquesta petita reflexió i preguntem-nos com hem celebrat aquest naixement gloriós de Jesús.

Salomé

Obsequi cultural de "Sa Nostra"

Dies passats "Sa Nostra" va obsequiar l'Associació de Premsa Forana de Mallorca amb els 20 toms del diccionari "Espasa-Calpe", els quals engrandiran el fons curltural de la seu social a Sant Joan. Gràcies.

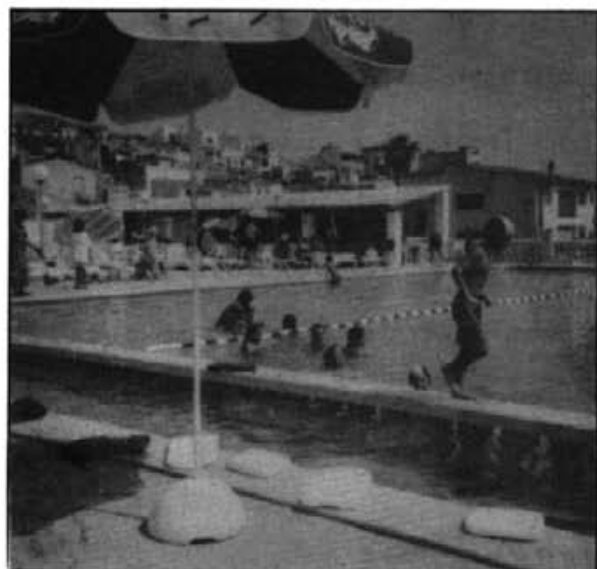
Homenatge de reconeixement a Josep Mª Llompart

Diferents entitats cíviques i culturals d'arreu la nostra illa retrans al llarg d'aquest desembre un homenatge popular a l'escriptor Josep Maria Llompart, Premi d'Honor de les Lletres Catalanes, amb la intenció de difondre tant l'obra literària de l'autor com les dimensions humana, personal i cívica.

Aquest homenatge es presenta sota el lema "Un home que ha fet país. Gràcies, Llompart". L'acte central se celebrarà el proper dia 18 en el transcurs del sopar anual de l'Obra Cultural Balear, en el qual es commemoraran dos actes de relleu dins el món de les lletres il·lenques: el lliurament dels premis 31 de desembre, destinats a reconèixer les actuacions i treballs que persones i entitats han desenvolupat per afavorir l'ús normal de la llengua catalana i potenciar la consciència nacional de les Balears. I per altra, la celebració del trenta aniversari de la implantació de l'Obra Cultural Balear.

RESTAURANT

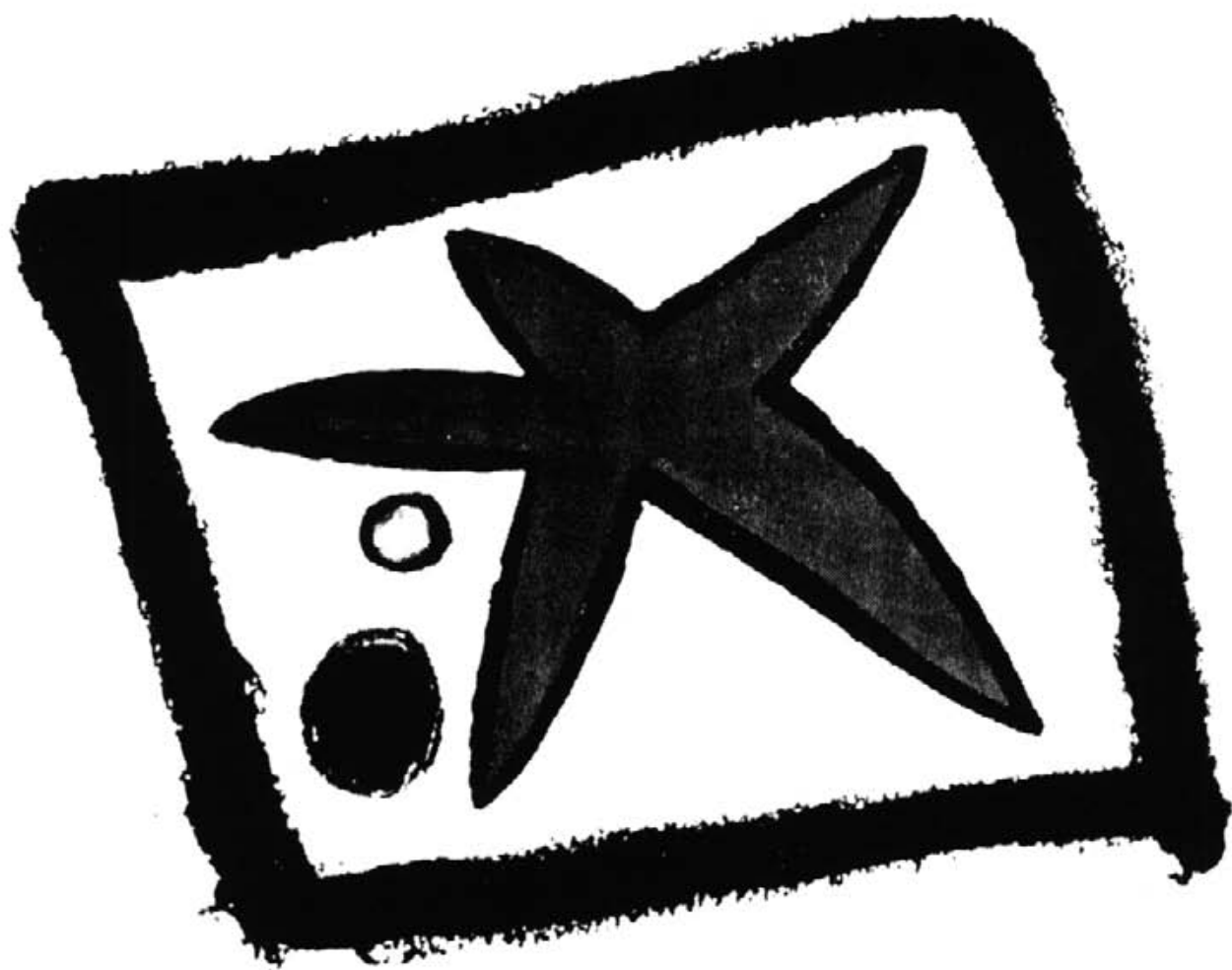
ES DAU

Cuina internacional
Plats mallorquins
Menjador
Piscina
Terrassa
Fàcil aparcament
Preus econòmics

.....
Avda. Es Dau, s/n Telf. 64 62 80
Montuiri (Mallorca)

Un símbol de cultura i servici a Balears

De 78 anys d'història compartida. Uns anys en què hem fet feina dia a dia per oferir a Balears el millor servici. I en els quals hem dedicat tot el nostre esforç a créixer junts. I tota la nostra de-

dicació per donar suport a les activitats d'interès cultural i social de les nostres illes. Una feina, un esforç i una dedicació que han fet del nostre símbol tot un símbol de cultura i servici a Balears.

"la Caixa"

Oberta a Balears

Rafel Socias Miralles, reelegit President

Tornarà encapçalar la Federació Balear de Persones Majors

Rafel Socias Miralles fou reelegit president de la Federació d'Associacions de Persones Majors de Balears en el transcurs de l'Assemblea anual que es va celebrar a Manacor el passat 26 de novembre.

Ja s'havien complit els 4 anys del seu mandat, però per aclamació dels assistents —representants de les associacions locals, comarcals i de les altres illes—, novament el montuïrer tornarà encapçalar la Federació Balear per un altre quadrienni.

En aquesta assemblea també fou elegit vocal de l'esmentada Federació, Joan Moncadas Noguera, que també pertany a la junta de Montuïri.

Excursió a Valldemossa, Deià i Sóller

Dia 11 de novembre passat, cent i pico de montuïrers de la 3ª edat realitzaren una excursió que podríem qualificar de cultural, ja que la principal aturada i per espai d'unes tres hores fou dedicada a visitar a Valldemossa, la Cartoixa i tot quan fa referència a Chopin i a l'Arxiduc. I fins i tot l'Ajuntament d'allà tengué la delicadesa d'obsequiar l'expedició montuïrera amb un "vino espanyol", que més que això fou un bon berenar.

I l'horabaixa, després d'haver dinat en el Port, es va visitar a Sóller un dels millors vivers i col·leccionista de plantes autòctones de Balears, del qual tots en romangueren encantats.

Les obres han començat

Encara que no s'iniciaren el dia assenyalat, les obres de reforma i adaptació de la seu del club (Ca S'Escolà), començaren un dels primers dies de novembre.

Degut a la llarga durada, és d'esperar que ja no sigui fins a principis d'any quan les obres romanguin enllestides. Mentrestant l'Associació emprà provisionalment un local davall la Sala Mariana.

A "Ses Tres Germanes"

Dia 27 passat es va tornar organitzar

L'Assemblea anual de Persones Major se celebrà en un restaurant de Manacor. En el dinar s'hi sumaren algunes autoritats autonòmiques encapçalades pel President del Govern Balear

una altra eixida, encara que de manco envergadura. Una quarantena de socis gaudiren d'un bon sopar i a continuació del ball en el que participaren a "Ses Tres Germanes".

Menjador

Durant quasi tot el mes de novembre les persones que a Ca Ses Monges fan ús del menjador, degut a les reformes han hagut d'utilitzar el del restaurant d'Es Dau. Però a partir dels darrers dies del mes, ja tornen fer les menjades en el de Ca Ses Monges.

Curs d'agroturisme

Adreçat a agricultors interessats en l'agroturisme com a complement de la renda agrària i organitzat per la Conselleria d'Agricultura juntament amb la Mancomunitat del Pla de Mallorca, en el Local Jove es va celebrar un curs d'agroturisme durant el dia 18 al 26 de novembre passat, si bé les classes pràctiques consistiren en visitar diferents finques d'agroturisme d'arreu lilla. Els participants eren de Montuïri i d'altres pobles.

Pelleteria Amegual

Pells fines

Arreglam i modernitzam "prendes"
Confecció a mida

Facilitats: 36 mesos en "prendes" noves

Carrer Babieca, 7 - Tlf. 41 01 98 - 07198 Son Ferriol
(Al costat de la rotonda nova)

Ressò de l'excursió a Cabrera

Els alumnes de la segona etapa de la nostra Escola varen anar a Cabrera el passat dia 1 d'octubre. L'excursió formava part del programa que la Conselleria d'Agricultura i Pesca duu a terme amb els col·legis que prèviament ho sol·liciten. Després de la visita, els alumnes de setè i vuitè feren, per grups, uns treballs dels quals vos n'oferim un extracte.

Començam, així, el cinquè curs consecutiu de la participació dels Joves escriptors del col·legi Joan Mas i Verd en la revista BONA PAU.

INTRODUCCIÓ

Dijous, dia 1 d'octubre, els cursos de la segona etapa anàrem d'excursió a Cabrera. Vam partir des de Montuïri amb l'autocar fins a la Colònia de Sant Jordi, allà, vàrem entrar a un edifici de I.C.O.N.A on ens mostraren una maqueta de l'Arxipèlag.

Un cop dins el vaixell, partírem. Les monitores ens van deixar una brúixola i uns prismàtics per poder contemplar la bellesa del paisatge.

Vam passar per na Foradada, s'Illot Pla, na Pobre, na Plana i vàrem veure n'Esponja. Després per la vora de l'illa dels Conills i finalment férem una volta a Cabrera i entràrem al port. Quan vàrem botar vàrem fer tres grups un cada curs vàrem anar al castell vérem el mollet, on hi vàrem nedar i dinar. Després ens varen explicar un parell de coses més i cap a Mallorca que en el mollet ens hi esperava el vaixell per partir.

L'arxipèlag de Cabrera està format per les illes de Cabrera, Conillera i una vintena d'illots més.

El nom de Cabrera es deu a una antiga presència de Cabres. Conten que els corsaris deixaven les Cabres per tenir menjar quan es refugiaven després d'alguna pirateria.

Cabrera es una de les poques illes del Mediterrani on mai hi ha hagut cap nucli urbà.

SITUACIÓ: L'arxipèlag està situat al sud de Mallorca, a una distància de 10 km. Del cap Salines a l'illa hi ha una hora de camí.

Geografia: L'illa de Cabrera té una extensió de 15,7 km² i 22 km de costa.

El perfil costaner es molt ratllat i complex, predominant els espadats. Pel contrari les cales son escasses i petites.

L'illa té un port natural considerat dels millors refugis de les Balears.

Cabrera té un relleu accidentat, la màxima altura és el Puig de na Picamosques amb 172 metres d'altura.

Els alumnes escoltaven atentment les explicacions de la monitora

VEGETACIÓ: la vegetació de l'arxipèlag és característica de la Mediterrànea sud. Cal remarcar les 442 espècies vegetals. Comptabilitzades n'hi ha 23 que son endèmiques, a més unes 65 considerades rares, les quals estan actualment en perill d'extinció. Sense cap dubte la planta típica és la canya-fel.lera, utilitzada a l'artesanía popular per fer bastons i instruments musicals.

En conjunt, la vegetació de Cabrera rep el nom màquina a conseqüència d'haver sofert i seguir sofrint unes condicions climatològiques i ambientals adverses. Aquestes són el vent, poca aigua i altes temperatures.

A més de la canya-fel.lera, les plantes més importants són: polònia borda (planta endèmica de les Balears); llampúdol bord (també, endèmic), lletrera arbustiva (juntament amb el ginebró i llamúdol bord, formen una garriga espessa), estepa joana (un arbust endèmic de les Balears), rapa pudenta (només es troba la Serra de Tramuntana, Menorca i Cabrera); olivella (a zones molt seques) i la mata (planta molt comuna).

FAUNA: Podem agrupar la fauna de Cabrera en dos grans grups: la terrestre i l'aquàtica. Actualment podem trobar: conills, rates, eriçons i genetets.

L'únic mamífer nadiu de Cabrera es el vell-mari, que fins no fa massa anys habitava en les aigües de Cabrera, ara està totalment extingit.

Cabrera es un lloc de cria de molts ocells marins, així com un bon lloc de pas i descans de molts ocells migratoris.

El corb marí és un ocell sedentari i a Cabrera existeix el nucli més important

de la Mediterrànea occidental. A Cabrera hi crien dues espècies de gavines: la gavina comú i la gavina roja. La gavina comú és molt pacífica i abundant, s'alimenta de les deixalles de menjar, també és depredadora d'ous i cries d'altres ocells.

Entre les aus de presa cal destacar: el falcó marí, el falcó pelegrí i l'àguila peixatera.

La situació de Cabrera fa que aquest arxipèlag tengui gran importància a la migració d'aus. Més d'un centenar d'aus migratòries fan estació a Cabrera.

ELS PEIXOS: La vida al fons marí és molt variada degut a la gran diversitat del fons, hi ha extensions d'arenal, fons de grans roques i penya-segats submarins, praderes de posidonia i algues verdes.

La fauna submarina és molt important, però cal remarcar que durant els darrers anys ha minvat degut a la gran explotació a què ha estat sotmesa sense cap tipus de control.

No podríem acabar la fauna marina sense remarcar dos mamífers: el dofí i el vell marí.

Probablement podrem observar i gaudir de veure dofins pegant prop de l'embarcació. Pel contrari no podrem veure el vell-mari per ser un animal extingit fa un parell de dècades. Des d'avui ens sumam a la campanya del G.O.B. per la recuperació del vell marí a les aigües de Cabrera.

HISTÒRIA: Els primers habitants de Cabrera van ser els talaiòtics.

Els primers pobladors ens deixaren a l'illa dels Conills tres poblats, i darrera la

platja no se sap exactament si hi ha un talaiot gros o dos de petits.

A l'illa de Cabrera hi trobam un castell el qual va ser construït per vigilar els pirates que solien arribar a l'illa de Mallorca i que assaltaven els vaixells que trobaven en el seu camí.

El castell es gran amb sales grans i fresques. Té una escala estreta de caragol que era per defensar-se millor dels pirates quan invadien el castell.

Els pirates se solien amagar a Cabrera quan feia tempesta. També el castell va ser utilitzat per empresonar els francesos entre la guerra d'Espanya i França.

La vida dels francesos a Cabrera va ser com un infern perquè patien malalties i passaven molta gana; havien de caçar a l'illa dels Conills o es menjaven els uns els altres, també hi havia coves que les utilitzaven per passar el temps, com per exemple la cova del teatre;

Quan la guerra va acabar els francesos varen anar a cercar presoners a una altre illa perquè estaven malalts i moribunds.

Més tard s'hi instal·laren els espanyols que construïren dos fars: el far de n'Anciola i el far de na Foradada. També construïren el quarters dels militars, quan reconstruïren el castell, i feren camins nous, refugis de pescadors, etc.

El puig més alt de Cabrera és el Picam-mosques amb 172 metres.

OPINIONS DE L'EXCURSIÓ

"Va estar bastant bé. Crec que, tenint un parc natural tant prop, s'ha de conèixer. Em pensava que el castell tendria més habitacions. M'hauria gradat visitar més l'illa perquè ho vam fer poc; també, m'hauria agradat molt nedar a la Cova Blava".

"La vegetació em va sorprendre perquè pràcticament tota era d'arbusts, uns quants pins, figueres, ullastres i un ametller. La fauna aquàtica és extensa; però a la terrestre tot són sargantanes".

"El castell és un poc petit i no l'haurien d'haver restaurat d'aquesta manera; hauria d'haver estat com abans. La Cova Blava és preciosa; tan neta feia ganes de tirar-s'hi. Les monitores eren molt simpàtiques."

"Ens pensàvem que hi hauria més vegetació; però alguns arbres i els militars no paren atenció i trepitgen algunes plantes. Malgrat que sigui un parc nacional, a Mallorca hi ha més vegetació i espècies animals"

"Joestic en contra de les urbanitzacions. La meua opinió és ben clara: No urbanitzar per res; ni si em donassin molts de doblers. Em cauria la cara de vergonya si fos el President que digués

Nou guardó per al Col·legi de Montuïri

Per quint any consecutiu el Col·legi "Joan Mas i Verd" de Montuïri ha estat guardonat amb el premi "Francesc de Borja Moll" que anualment convoca la Conselleria de Cultura, Educació i Esports del Govern Balear.

Enguany han estat dos els premis assolits: un a l'apartat de "treballs fets pels alumnes" i l'altre al de "publicacions escolars".

En el primer, els alumnes de 8è de l'any passat confeccionaren un "dossier" sobre el viatge d'estudis que realitzaren a Galícia i a Madrid. El segon correspon a la publicació "Als pares", que edita el claustre de professors i va dirigida als pares dels alumnes.

Des que es varen instituir aquests guardons, fa cinc anys, el Col·legi de Montuïri ha obtingut en cada ocasió qualche premi.

Els d'enguany foren lliurats el 18 de novembre a l'Auditori de Ciutat dins el marc dels actes amb motiu de la Setmana del Mestre.

Associació de Pares Nova Junta Directiva

A l'assemblea general celebrada per tal de renovar la junta directiva foren elegits nous membres Llorenç Miralles, Bernat Fiol, Coloma Garau, Pere Cerdà i Vicenç Alberola.

La nova junta directiva de l'Associació romangué així: President: Llorenç Miralles Manera; vicepresident: Bernat Fiol Garau; tesorera: Coloma Garau Vaquer; secretària: Remedios Garcia Ruiz; i vocals: Pere Cerdà Fiol, Vicenç Alberola Ruiz, Catalina Pizà Gomila i Pilar Gimeno Doménech.

A l'esmentada assemblea es va donar compte de la informació econòmica del curs 91/92. Les despeses pujaren 715.826 pessetes, i les entrades, 1.337.497.

Consell Escolar Elecció de representants

Durant el passat mes de novembre es varen dur a terme les eleccions a representants en el Consell Escolar.

Pel que fa al de Montuïri foren elegits nous membres Llorenç Miralles Manera, Pere Palou Sampol i Miquel F. Pomar Forteza (pares); Catalina Gayà Bauzá, Guillem Fiol Tomàs, Catalina Martorell Llineras i aina Ferrer Torrens (professors) i Maria Francisca Pocoví Melià i Maties Guichandut Crende (alumnes). Aquests representants del tres estaments esmentats, juntament amb el de l'Ajunta ents i al director, Joan Sorrell, cap d'estudis, Josep M^a. Munar i Seretari, Gabriel Gomila, formaran el nou Consell Escolar.

que sí a les urbanitzacions. Ha estat una meravella conèixer el parc de Cabrera. M'agradaria que els cursos vinents la poguessin visitar sense espenyar-la".

"Cabrera pareixia un desert. Eren molt exigents encara que fos protegida"

"D'ençà que va ser declarada parc nacional hi ha molt més animals i plantes".

"Trobo que la vegetació és molt baixa d'altura i que té un clima més sec que els de les altres illes, tot i que la distància amb elles no és tant grossa".

"Visitar un parc nacional ha estat una experiència molt divertida i hem après coses molt importants tals com cuidar la natura i respectar-la. M'ha encantat l'escala del castell".

"M'ha agradat molt veure tantes coses: el castell, el refugi dels pescadors, la caserna dels soldats, la platja, la mar transparent, les sargantanes, el contacte amb la natura..."

"Crec que Cabrera està millor essent parc nacional perquè ningú no l'embruta i no es moren els animals que hi ha. Pensa que la flora és molt pobra i, també, la vegetació a causa de les poques pluges. M'agradaria hi duguessin el vell marí un altre cop i unes altres races d'àguiles i altres animals que estassin en perill d'extinció."

"Noestic massa d'acord que hi visquin els militars"

"No es pot dir que Cabrera sigui un parc nacional absolut a causa de la presència dels militars"

"Em va impressionar el castell"

"Han fet bé de transformar-la en parc natural perquè és una illa i això fa que es pugui controlar la presència de visitants. Trobo que els militars se n'haurien d'anar d'allà".

POEMA (original de Guillem Mateu)

Cabrera, Parc Nacional,
Natura Verge de la gran Balear;
Fora ciment, ni bales, ni coca-cola,
Deixau en pau les sargantanes
i que el naturalista, dins la Cova Blava,
pugui cantar:

"Vaig cercant dins el mar l'harmonia,
d'un món nou, sense llum, esbucal,
amb cetacis, microbis i quilles
de vaixell salitros del passat".

El segon accésit del I Concurs de Conte Curt

La pedra verda

El cel començava a caldejar, i la salamandra decidí posar-se a l'ombra, enfitada de llum i calor. Marta continuava caminant per un fantàstic bosc de blava tonalitat; dels arbres penjaven fabuloses fileres d'aigües adamantines que eren l'aigüera del matí. La claredat blava de l'aurora de rosats dits fugia, per a deixar lloc al viu carmesí del celeste robí que desvetllava la vida del bosc.

Aleshores, de sobte, tot canvià al ulls de Marta, i la foresta s'omplí de joiosa vida... Lleugers cabirols acompliren amb la primera ablució diària en límpides i cristal·lines aigües de fantàstics rierols que discorrien pel bosc, prestant-li vida.

De les copes dels mil·lenaris arbres, animades refilades alegraven l'ànima, les petites esclaves de ferro enraigaven l'esgotadora feina; dels bardissars sorgien burells llamps que no eren altra cosa que conills i ratolins prests a nodrir les seves cries... I per damunt tot això, el superb i majestuós vol de l'àguila, d'orgullós bescoll que mirava complaguda la feina dels súbdits, mentre escollia l'aliment de les seves cries.

I Marta creia que tot era tan bonic... Com la primera vegada que recorregué el bosc; se sentia feliç, i en els seus ulls s'albiraven ombres d'admiració davant aquella infinita, però al mateix temps senzilla grandesa.

De sobte, quelcom cridà l'atenció de Marta; una cosa que mai no havia vist abans. I és que era fàcil passar per alt la seva presència, coberta com estava de verdes i florides mareselves. Semblava un simple forat, però la contemplació sostinguda indicava molt més: era una enigmàtica cova, molt atractiva. Marta se sentí sorpresa per la cova. Ella mateixa no ens podria explicar el per què, tal vegada aquell negre obscur que a ella li semblava claredat, o aquell rierol que fluïa gota a gota per damunt l'entrada, i el conducte del qual indicava molts anys de constant fluid, més anys dels que Marta es podia imaginar.

Ella estava embruixada, però no havia perdut la seva voluntat; l'acceptava joiosament. Pas a pas arribà a l'entrada, i el seu cos accelerà el ritme veloçment. Tot el seu ésser es purificava

com si fos a entrar dins un santuari, perquè aquella cova era molt més que una cova, era l'entrada a la felicitat eterna; ella veia la llum de la veritat en aquella cova.

Es descalçà en senyal de respecte, tot demostrant que creia en la cova i el seu interior, com tots creiem en els déus de la nostra religió. L'obscurtat de la cova anava diluint-se en una feble claredat verda que progressivament es convertí en brollador sense fi de llums...

Marta havia arribat a una ampla i circular sala que semblava la fi de la cova; les ales estaven ofegades per nombroses formacions calcinoses d'una bellesa digna de contemplació més atenta. Però no era això el que criava l'atenció de Marta. El que captivà Marta des del primer instant fou una pedra verda que estava en el mateix centre de l'estança, tot reposant dalt d'una estalagmita de singular mida i allisada a la seva part superior per ser escambell del seu amo i senyor. Perquè això era allà la pedra verda, com un rei dominant els seus súbdits que eren les infinites pedres de tots els colors i matisos, de totes formes i reflexes, però cap no gosava aixecar-se a la seva altària, o vestir el seus vestits. Ella era l'única pedra de color verd dintre aquell mar de pedra, i la seva llum no tenia cap competidor de part d'aquelles pedres de gran bellesa, així com tampoc el seu exquisit tall.

Marta se sentia fascinada i es va apropar a sols un pas d'ella, i s'agenollà; es trobava com mai no s'havia trobat. Era com si la pedra l'hagués dotada de nova energia. Estava en harmonia amb aquell conjunt de pedres que pressentia com molt més que simples pedres. Estava fortament lligada a aquella, que l'atreïa irresistiblement; i Marta es trobà respirant a pocs centímetres d'ella. Modelà amb les mans el contorn de la pedra, molt prop d'ella, però sense tocar-la; sense gosar tocar-la.

Els nins fan festa per poca cosa. Però quan es tracta de presentar-se davant els majors encara fan més bulla, com a la demostració de models que a "lcs" es féu a l'abril d'enguany

Un fort impuls que sortí del seu interior li va impedir no tocar-la, al mateix temps que una cristal·lina llàgrima fugia dels seus ulls, perquè ella ja sabia allò que ocorreria.

Perdè el sentit de l'espai, i enmig de fulgurants torbelins s'introduí en la pedra, al mateix temps que totes aquelles pedres de colors seguien el seu camí, i ja dins l'interior de la pedra verda es transformaven en homes i dones de totes les èpoques: savis de l'Edat Mitjana, heralds, caçadors, seguicis de reis i princeses, i tots els personatges que hom pugui imaginar, que, com Marta, no havien pogut resistir l'encant de la pedra verda.

I tots desfilaren davant d'ella. Quan acabà la processó ella es posà en darrer lloc, i tot començà a donar voltes altra vegada, però en sentit contrari; les pedres sortien de la pedra verda, tornant-se'n al seu lloc inicial. Tan sols la pedra, una pedra, es va sumar a aquell mar, una pedra negra com l'atzabeja, com era el remordiment de Marta...

I d'ara endavant, la seva existència transcórreria desitjant que un altre imprudent tocàs la pedra verda, i li donàs instants efímers de vida, en representar aquella processó... I aquella llàgrima es lliscava per la pedra negra; era la darrera llàgrima de Marta, perquè anava a ser una pedra negra per a tota l'eternitat.

Gabriel Juan Galmés

Els juvenils, campions del grup A-1 de I regional

**L'arenal acaba la seva imbatibilitat que ha durat un any i mig
Bon començament de la temporada del club de bàsquet**

El tret més significatiu del mes de novembre esportiu ha estat, sens dubte, l'obtenció del títol de campió del grup A-1 de I regional a cura del Montuïri juvenil i, a més a més, que no ha perdut un sol partit dels catorze disputats. A la darrera jornada, celebrada el diumenge 22, va derrotar per 2-1 el seu més directe rival, el Manacor A. Fou un partit històric: Es remuntava un 0-1 advers, s'aconseguia el títol, es mantenia la imbatibilitat en dues lligues consecutives. "Es Revolt" va registrar un ambient i animació extraordinaris. L'altra cara de la moneda va ser la primera derrota soferta després de mantenir una imbatibilitat que ha durat devuit mesos. Era el primer partit de la fase final del campionat de Mallorca.

Quant al bàsquet, ens feim ressò del bon inici de lliga dels equips de mini i infantil.

El diumenge 22 va començar el torneig comarcal de futbol-sala escolar on hi participen un equip d'iniciació (primer i segon curs de primària: 6 i 7 anys) i un benjamí (tercer i quart curs d'EGB: 8 i 9 anys). Bon debut, victòries a camp contrari.

RESULTATS

Els resultats dels equips de futbol montuïrers del passat mes de novembre han estat els següents:

Benjamins

Santanyí, 8 - Montuïri, 2
Montuïri, 2 - S'Horta, 2
Porreres, 2 - Montuïri, 2

Infantils

Avance, 10 - Montuïri, 0
Montuïri, 1 - Poblense, 4
Pollença, 2 - Montuïri, 0

Cadets

Binissalem, 1 - Montuïri, 4
Montuïri, 5 - Alcúdia, 1
Cardassar, 2 - Montuïri, 2
Montuïri, 4 - Patronat, 1

Juvenils

Montuïri, 2 - Escolar, 2
Badia Cala Millor, 0 - Montuïri, 2
Felanitx, 1 - Montuïri, 2
Montuïri, 2 - Manacor, 1 (amb aquest partit va acabar la I fase de la lliga)

Arenal, 2 - Montuïri, 1
(primer partit de la fase final de Mallorca)

I Preferent

Montuïri, 1 - Campos, 1

Merescut empat visitant obtingut -com ha estat habitual a les darreres jornades- en els últims minuts de l'encontre. L'excel·lent defensa campanera no va permetre

els moviments del davanters locals. Juanjo, en el minut 23 va marcar el gol de casa.

Pollença, 3 - Montuïri, 0

Les cròniques comentaven que el Montuïri no havia estat rival per a l'equip pollencí. Així i tot, els nostres varen estranyar les reduïdes dimensions del camp. La primera part va acabar 1-0.

Montuïri, 5 - Andratx, 0

Magnífica actuació vermella-blanca que amb un futbol alegre, elegant i de projecció atacant va golear fàcilment un fluixet Andratx. A la fi, els jugadors del Montuïri varen demostrar, en "Es Revolt", la qualitat que tenen, però que aquí no havíem vist. Els gols, obra de Manolito (2), Juanjo (2) i Barceló.

Gènova, 2 - Montuïri, 1

Després del bon partit anterior, tots esperàvem un resultat positiu en aquest primer enfrontament en la història d'ambdós equips. S'avançaren els palmesans a la primera part, empatà el Montuïri amb un gol de Bussi en el minut 75; però, poc després, el Gènova va desfer la igualada.

Montuïri, 0 - Cala d'Or, 0.

Sorprentent empat a casa davant del couer de la classificació. L'apatia de la primera part, el jugar contra el rellotge durant la segona part i l'entusiasme dels jugadors visitants feren que el Montuïri aconseguís el cinquè empat de la temporada en "Es Revolt". Partit molt dolent.

Mini-bàsquet femení

Montuïri, 53 - Bons Aires, 02
Jovent, 46 - Montuïri, 21
Santa Maria, 19 - Montuïri, 45
Montuïri, 28 - Hispània, 11
Santa Mònica, 22 - Montuïri, 22

Infantils

Montuïri, 30 - Santanyí, 18
St. Joan de la Cierva, 31 - Montuïri, 24
Binissalem, 14 - Montuïri, 33
Montuïri, 46 - Colonya Pollença, 10
Bons Aires B, 25 - Montuïri, 42

Futbol-sala iniciació

Sant Joan, 5 - Montuïri, 7
Montuïri, 2 - Algaida, 2

Futbol-sala benjamí

Ariany, 1 - Montuïri, 4
Montuïri, 1 - Algaida, 0

RIVALS QUE JUGARAN A MONTUÏRI AQUEST MES DE DESEMBRE

. FUTBOL-SALA INICIACIÓ (a les 10'30): Petra (dimarts, dia 8) i Sant Jordi (diumenge, dia 20).

. FUTBOL-SALA BENJAMÍ (a les 11'30): Petra (dimarts, dia 8) i Sant Jordi (diumenge, dia 20).

. MINI-BÀSQUET FEMENÍ (dissabtes; possiblement, a les 10'30): Santanyí (dia 5) i Sagrat Cor (dia 19).

. BÀSQUET INFANTIL FEMENÍ (dissabtes; possiblement, a les 11'30): Sineu (dia 5) i Ses Salines (dia 19).

. FUTBOL BENJAMÍ (a les 11): Campos (dimarts, dia 8) i Apa Jaume Fornaris de Son Servera (dissabte, dia 19).

. FUTBOL INFANTIL (dissabtes, a les 15): Barracar (dia 5) i Binissalem (dia 19).

. FUTBOL CADET (dissabtes horabaixa): Margaritense (dia 5, a les 16'15) i Manacor (dia 26, a les 15'30).

. FUTBOL JUVENIL: Pollença (dia 6, a les 16 o dia 13, a les 15'30) i Badia Cala Millor (dia 27, a les 15'30).

. I PREFERENT: La Unió (dimarts, dia 8, a les 15'30).

FINAL DE MALLORCA JUVENIL

El passat diumenge dia 29 va començar la final de Mallorca juvenil on hi participen els quatre primers classificats de cada un dels quatre grups de I regional. El Montuïri juga en el grup A amb el Manacor, Badia Cala Millor, Pollença (del seu anterior grup), Arenal, Patronat, Collerense i Cide B (del grup B-1). Aquesta fase acabarà el dia 18 d'abril i el primer classificat disputarà el campionat de Balears amb el primer del grup B i els campions de Menorca i Eivissa.

Montuïri compta amb dos equips de Bàsquet femení

Una any més el bàsquet femení de la categoria unificada comptarà amb la presència de dos equips de la vila. El Club Bàsquet Montuïri participa en el campionat de Mallorca B en mini i en infantils. La direcció tècnica i física d'aquests dos conjunts restarà a càrrec de Gabriel Miralles (mini-bàsquet), Bartomeu Ferrer i Llorenç Capellà jr. (infantils).

El grup de mini-bàsquet està integrat per deu equips: Santa Maria, Jovent, Montuïri, Bons Aires, Hispània, Lluçmajor A, Santa Mònica, Sagrat Cor, Santanyí i Ses Salines. Mentre que en el dels infantils hi militen Binissalem, Sant Joan de la Cierva, Montuïri, Santanyí, Colonya Pollença, Es Port, Bons Aires B, Ses Salines, Sineu i Perles Manacor B.

Biel Gomila

Nadal és temps d'ajudes, campanyes, autofinançament...

Temps d'Advent

Durant els diumenges de l'Advent —temps de preparació per celebrar Nadal— els joves dels grups de procés de fe i el nins de catequesi animaran les celebracions dominicals fent cartells indicatius per aquest fi i preparant alguna Eucaristia. D'això s'avisarà oportunament.

Celebració penitencial

El proper dia 21 d'aquest mes, a les 20 hores tindrà lloc una celebració penitencial per tal de disposar-nos a celebrar el naixement de Jesús.

Campanya del pot

Aquestes festes de Nadal hi haurà molta gent que no tindrà el menjar suficient. Pensam organitzar a través de Càritas Diocesana la campanya de recollida d'aliments per les cases i a l'església, com ja s'ha fet altres anys.

Les persones interessades en col·laborar convé tinguin en compte que els dies 19 i 20 passaran pels domicilis a recollir aliments. També a les hores de les misses hi haurà als portals de l'església unes paneres per deixar els aliments. S'agraeix per endavant tota col·laboració.

Autofinançament de l'església diocesana

De cada any els cristians ens anam sensibilitzant més de cara al problema de l'autofinançament de l'església, ja que si no som nosaltres els qui ajudam al sosteniment de les coses de les quals ens servim, ningú ho farà per nosaltres. Enguany hem recollit a Montuïri 65.675 pessetes. El dia de la campanya hi ha hagut un nou subscriptor.

Nadal missioner

El proper dia 23 damunt les 18 hores el al.lots de catequesi sortiran pels carrers de la vila amb l'estrella nadalenca per desitjar un bon nadal de part dels missioners. Ells, com es pot veure, se'n recorden de nosaltres. Es prega que no es donin doblers en rebre

l'estrella de la felicitació. És un gest gratuït dels missioners, i així volen que s'interpreti.

Ajuda solidària a Bolívia A través de "Manos Unidas"

A iniciativa del rector i amb el vist-i-plau del Consell Parroquial s'ha determinat donar com ajuda al tercer món el 5 % dels ingressos que la parròquia obté dels beneficis dels lloguers —i sols dels lloguers—. Per tant no hi entren dins aquest 5 % ni les col·lectes ni els donatius. Aquest gest en principi el volen fer cada final d'any i sempre que les possibilitats ho permetin, com un acte de solidaritat amb la gent que no té allò que és bàsic per viure.

Enguany destinarem els doblers a un dels projectes de "Manos Unidas" que pretén finançar una màquina i un magatzem per conservar i guardar l'arròs que es cultiva a Santa Cruz de Bolívia. Gràcies a aquest projecte no es perdrà la collita de l'arròs, ja que allà no es pot transportar tan fàcilment com succeeix aquí. En la realització d'aquest projecte hi treballen els franciscans de Santa Cruz. També hem de dir que la parròquia de Ramon Llull de Palma està adherida a aquesta iniciativa. Per tant compartirem aquesta tasca entre aquesta parròquia i la nostra.

El projecte en qüestió es pot dur a terme amb la quantitat de 457.200 pessetes. I no seria mala idea realitzar aquest projecte amb els doblers que obtinguem de la campanya contra la fam del mes de febrer, i fins i tot organitzar qualche acte per recaptar fons per aquest fi.

Els pares franciscans de Santa Cruz ens enviaran correspondència i alguna fotografia, a ser possible, de l'esmentat projecte, per tal que anem veient què és el que es farà amb els doblers que hi enviem. Quan tinguem la correspondència i les fotografies avisarem oportunament.

Campanya del m².

A la vila hi ha un grup de persones interessades en arreglar bé i definitiva-

ment el pis del graons i empedrat davant l'església de Montuïri. Per tal motiu per Nadal es llançarà la campanya del "metre quadrat". Es tracta, idò, de cercar i trobar col·laboracions que es comprometin a pagar part o el tot d'un metre quadrat a fi que tots els montuïrers puguin participar d'una millora que beneficiarà tothom.

Ja se tenen notícies de persones que desinteressadament han ofert la feina de picapedrer i d'altres que estan disposades a abonar l'import d'un metre quadrat. Encara no hi ha el pressupost, però esperam que en el pròxim número ja en podrem donar notícies més concretes.

Intercanvis

Tant per a aquells que no els faci falta com per a aquells que els sobri qualche moble, gelera, estufa, cuina, vestits..., Bona Pau obre una secció que desinteressadament ho anunciarà, per així prestar un servei a uns i a altres.

Temps passat

25 ANYS ENRERA

Desembre de 1967

Benedicció del nou enrajolat i de l'Altar Major de l'església

Dia 21 de desembre d'aquest any foren benedides les reformes del nou enrajolat i de l'Altar Major de l'església. Els enrajoladors foren Miquel Sastre i Toni Garcia, i Joan Bauzà el mestre de picapedrers.

Supressió del tren

Dia 31 de desembre de 1967 va deixar de passar el tren per Montuïri, que cobria la línia Palma-Felanitx. I "Autocars Caldentey", de Felanitx, cobrirà el mateix trajecte i anuncia que tendria parada a plaça. Però així va durar poc.

50 ANYS ENRERA

Desembre de 1942

Pressupost municipal

Encara que els regidors i el batle s'havien proposat mesos enrera tenir prest enllestit el pressupost municipal per a l'any següent, fins dia 31 de desembre de 1942 no fou possible. En total pujava 97.000 pessetes.

100 ANYS ENRERA

Desembre de 1892

Dimissions i nomenaments

Dia 29 de desembre de 1892 el batle Bartomeu Ferrando presentà la dimissió "per manca de salut". El substituï el primer tinent de batle, Miquel Ribas. I el dia següent també dimitiren el secretari, els auxiliars de secretaria, els guàrdies municipals armats, els caminers i el saig. Però a la sessió de dia 30 ja es nomenaren els seus substituïts, d'entre els quals el que seria "Tinent Mossos" fou designat saig.

Pluviòmetre

Novembre 1992

Dia 1..... 1'1 litres m2

Dia 2 9'2 litres m2

Total 10'3 litres m2

Noces d'or

Novembre de 1942.

Dia 28.- Rafel Vaquer Salva (Ilucmajorer) amb Rosa Gomila Verger "Tec".

Noces d'argent

Desembre de 1967

Dia 2.- Sebastià Amengual Gallard "Redó" amb Margalida Nicolau Miralles "Vollandina".

Dia 29.- Miquel Ramonell Castellà "Matxo" amb Maria Antònia Mialles Gomila "Caneta".

Dia 30.- Guillem Llull Fiol "Manacorí" amb Francisca Sampol Manera "Carro".

Cuinar en casa

Coca de coco

Ingredients

200	grms. de coco
1	pot petit de llet condensada
1	pot petit de llet normal
4	ous.

Elaboració

S'unta un motlle de sucre cremat. Es remenen els ous. S'esmicola el coco i es cou al bany Maria. Convé fer l'elaboració un dia abans de servir-lo.

Catalina Gomila Verger "Tec"

Demografia

Novembre de 1992

Durant aquest mes no s'ha registrat cap defunció, naixement ni matrimoni.

Gloses

Al trinxeter

(Que és de Sineu i ve els dilluns a vendre a Plaça)

¿Què hi ha de nou per Sineu?
¿No vos ha fet torrentada?
Correm mala temporada;
hem de rebre amb bona cara
lo que mos envia Déu;
que tot està en poder seu
i tant té ara com suara.

A una placera

(És de Sant Joan i ve a Montuïri a fer plaça)

Madona: vos estau grassa,
no vos temeu des mal temps,
si no usau uns sostens
hi haurà mames per tot plaça

A en Miquel "Peixater"

(Després d'haver tengut un accident es presentà amb una furgoneta nova i l'amo en "Parrí" s'estirà d'aquesta.)

Has fet una meravilla
que bé val ulls per mirar;
Miquel:te vull desitjar,
que la puguis disfrutar
amb pau, salut i alegria,
sense tenir cap 'varia,
que és lo mes guapo que hi ha

A en Nofre "Masseno"

(Molt amic seu i que és a sa clínica després haver tengut un greu accident).

Nofre, molt bon company meu,
amic de tota sa vida,
te desig amb simpatia
que curis aquest mal teu.
sempre te coman a Déu,
tant en sa nit com de dia;
a veure't a tu vendria,
però no puc, em sap greu.

Si tens bona infermera,
guapa i servicient,
desig que et tengui content
amb un amor verdadera,
i que et dugui de primera
s'aliment corresponent.

Miquel Massanet "Parrí"

Seguridad y Limpiezas, S.A.

Gremio de Tejedores, 34 (Pasaje)

Tifs. 29 50 92 - 29 50 66 - 20 63 11

Pol. Son Castelló

07009 Palma de Mallorca

CORREDURIA DE SEGUROS
GOMILA S.A.

NO SOLS TRAMITAM ASSEGUANCES

ENS
PREOCUPAM D'ESTAR AL DIA I PENDENTS
DE LES CONSTANTS INNOVACIONS DINS L'ÀMBIT DE
L'ASSEGUANÇA, INCORPORANT, A MÉS, LA TECNOLOGIA
INFORMÀTICA ADEQUADA PER DONAR UNA MAJOR CELERITAT
AL NOSTRE TREBALL.
AIXÒ ENS PERMET OFERIR UN **SERVEI HUMÀ I INTEGRAL**, ESTUDIANT I
VALORANT LA VERTADERA NECESSITAT DEL CLIENT, EN FUNCIO
DEL RISC QUE DISITGI COBRIR I ACONSELLANT-LO SOBRE
QUINA ÉS LA PRIMA QUE MÉS LI CONVÉ
EN CADA CAS.

¡CONSULTI'NS!

25 ANYS D'EXPERIÈNCIA AL SEU SERVEI

MONTUÏRI: Carrer Jaume II, 4 - Telf. 64 60 43

Pasg. Sta. Catalina de Siera, 2 entres. C
07002 - PALMA Telf. 72 27 36

Plaça Ramón Llull, 22 - B
07500 - Manacor Telf. 55 13 56

TAMBÉ ESTAM A SANT JOAN I A LA COLÒNIA DE SANT JORDI